

60 dobrých důvodů

pro existenci EU

Proč potřebujeme
Evropskou unii

Aktuální stav: březen 2017

Obsah

Část 1: Na co může být Evropa hrdá 5

1. EU je již více než 70 let zárukou míru.....5
2. My jsme Evropa: slavíme Den Evropy, máme evropskou vlajku a evropskou hymnu „Óda na radost“ 6
3. Jen společně může Evropa obstát v globalizovaném světě 7
4. Hádáme se a usmírujeme - stejně jako ve velké rodině 8
5. Evropské hodnoty máme v genech: EU inspiruje ostatní svět.....9
6. EU nabízí občanům možnost zapojit se do dění v Evropě 10
7. Evropa je nejoblíbenější prázdninovou destinací na světě 11

Část 2: Evropa posiluje hospodářství a zajišťuje prosperitu 12

8. Evropa není Divoký západ, ale sociálně tržní hospodářství 12
9. EU podporuje prosperitu, růst a zaměstnanost.....13
10. EU podporuje slabší regiony a obnovu východní části Německa 14
11. EU podporuje spravedlivý obchod s ostatními částmi světa 15
12. Euro je stabilní měnou, která má spoustu výhod 16
13. Evropa stojí při svých zemědělcích 17

Část 3: Euro zajišťuje konkurenci a kontroluje koncerny 18

14. Od obrazovek po nákladní automobily: EU bojuje proti kartelům 18
15. Evropa bojuje za spravedlivé zdanění.....19
16. EU dohlíží na banky.....20

Část 4: Evropská unie chrání spotřebitele 21

17. EU zajišťuje práva cestujících v letecké i železniční dopravě.....21
18. EU snižuje počet úmrtí na silnicích.....22
19. EU pomáhá spotřebitelům domoci se svých práv – např. při podomním prodeji 23
20. Díky EU je nakupování po internetu bezpečnější 24
21. EU zaručuje práva kupujících v případě vady výrobku 25
22. Evropa chrání úspory svých občanů 26

Část 5: EU zvýhodňuje ceny 27

23. Díky společnému vnitřnímu trhu ceny klesají 27
24. Telefonování je díky Evropě levnější 28
25. EU nebrání rozletu – letenky jsou stále výhodnější 29
26. EU zlevňuje bankovní poplatky a náklady na používání kreditních karet.....30
27. Díky EU zlevňují léky 31

Část 6: EU se zasahuje za zdravé potraviny a čisté životní prostředí 32

28. EU věnuje pozornost zdravé výživě 32
29. EU chrání pravost původu potravin a regionální pochoutky 33
30. EU se stará o čistotu vody ke koupání i pití.....34
31. Čistý vzduch a ochrana klimatu v EU na světové úrovni 35
32. EU dbá na recyklaci elektronického odpadu.....36

Obsah

Část 7: Cestovat a pracovat v Evropě je díky EU jednodušší 37

- 33. EU umožňuje lidem žít a pracovat v libovolném členském státě 37
- 34. Evropa se stará o zdravotní pojištění i na cestách 38
- 35. V případě nehody volejte evropskou tísňovou linku 112 39
- 36. S EU jsou řidiči mobilní ve všech členských státech 40
- 37. Díky EU a schengenskému prostoru se dá po EU cestovat bez hranic 41

Část 8: EU podporuje vzdělávání, výzkum a kulturu 42

- 38. EU posílá mladé lidi na školy do zahraničí 42
- 39. EU nabízí novou dobrovolnickou službu – Evropský sbor solidarity 43
- 40. EU se stará o zaměstnanost mladých lidí 44
- 41. Němečtí vědci dostávají miliardy z programu EU „Horizont 2020“ 45
- 42. EU zavádí evropský cloud pro vědu 46
- 43. EU propojuje Evropu – bezplatné Wi-Fi připojení ve městech i na venkově 47
- 44. EU podporuje Evropu kultur 48
- 45. EU chrání kulturní rozmanitost a vyznamenává hlavní města kultury 49

Část 9: EU zajišťuje vnitřní bezpečnost 50

- 46. EU bojuje proti terorismu 50
- 47. EU zasahuje proti organizovanému zločinu 51
- 48. EU chrání ženy a děti před obchodováním s lidmi a zneužíváním 52

Část 10: Evropa se angažuje ve světě 53

- 49. Evropa poskytuje ve světovém měřítku největší díl rozvojové pomoci 53
- 50. Evropa pomáhá v krizi v Sýrii 54
- 51. EU podporuje své sousedy 55
- 52. Evropa je největším poskytovatelem humanitární pomoci ve světě 56

Část 11: Evropa pomáhá při celosvětové uprchlické krizi 57

- 53. Evropa zachraňuje lidské životy 57
- 54. Evropa chrání své hranice 58
- 55. Evropa bojuje proti převaděčům 59
- 56. Evropa bojuje s příčinami migrace 60
- 57. EU prosazuje společné normy v oblasti azylu 61

Část 12: EU odbourává byrokracii 62

- 58. EU řeší zásadní problémy, u těch méně významných se drží zpátky 62
- 59. EU není byrokratický moloch, stojí nás méně, než by se zdálo 63
- 60. EU se vyplatí – i Německu 64

60 dobrých důvodů pro existenci EU

Evropská unie si letos připomíná 60. výročí Římských smluv, kterými byly v Evropě položeny základy pro nejdelší období míru v historii našeho kontinentu. Na základě těchto smluv vznikl společný trh, který umožnil volný pohyb lidí, zboží, služeb a kapitálu. Rovněž byly vytvořeny podmínky pro stabilitu a blahobyt evropských občanů, jak je známe dnes.

Přínosy evropské integrace mnozí z nás často považují za věc všední a samozřejmou. Mnohdy se naše pozornost soustředí více na nedostatky EU a nenaplněná očekávání, přičemž právě pro Českou republiku jsou výhody členství v EU nepopíratelné. S konkrétními přínosy Evropské unie se můžeme setkat dennodenně na každém kroku. Ať již se Vám zkrátí cesta vlakem do školy, Vaše obec využívá novou kanalizaci nebo jezdíte na kole po nové cyklostezce, často je to díky projektům spolufinancovaným z rozpočtu EU. Nevjíjíme využívání programů EU určených zejména mladým, jako jsou Erasmus+, Evropa pro občany nebo nově také Evropský sbor solidarity, který nabízí příležitost získat cenné zkušenosti a zároveň udělat něco pro společnost v některém z členských států EU.

Už šedesát let budujeme Unii, která prosazuje mírovou spolupráci, úctu k lidské důstojnosti, svobodu, demokracii, rovnost a solidaritu mezi evropskými národy a občany. V budoucnu by tomu nemělo být jinak. Evropská komise proto letos v březnu předložila Bílou knihu, která nastiňuje možné cesty, jakými by se Evropa mohla ubírat v budoucnu. A právě tato publikace, kterou připravilo Zastoupení Evropské komise v Německu, má ukázat 60 dobrých důvodů, proč je potřeba pokračovat ve vytváření společné a lepší Evropy.

Přestože tato publikace obsahuje konkrétní příklady z Německa, mnohé z nich jsou relevantní také pro českého občana. Snaží se nejen srozumitelně vyložit základy EU, ale i poskytnout užitečné informace ohledně praktických otázek života v EU.

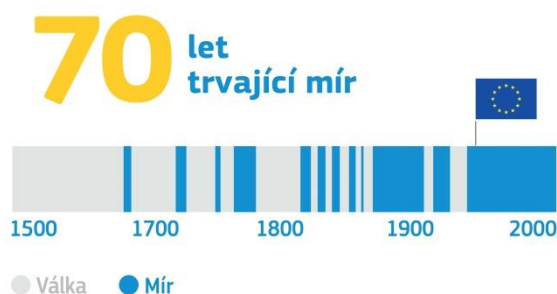
Zastoupení Evropské komise v České republice

Část 1: Na co může být Evropa hrdá

EU je již více než 70 let zárukou míru

Naši otcové a dědové ještě odcházeli bojovat do války. Dnes žijeme v luxusu, kdy můžeme evropským sousedům důvěřovat. Válku uvnitř EU si nedokážeme představit, východní a západní Evropa je sjednocena. Evropa, náš společný domov, je zárukou míru. To je obrovský dar!

Po staletí byly války součástí Evropy. Ještě ve 20. století zemřelo ve druhé světové válce nejméně 55 milionů lidí, stará Evropa se zhroutila. Nastal čas pro uskutečnění myšlenky sjednocené Evropy, utopie, která zde existovala již několik století a která se objevuje již od dob starověkého Řecka a Říma až po novověk. Více než půl miliardy Evropanů žije dnes díky EU v míru a svobodě. „Evropská integrace je nejúspěšnějším mírovým projektem v (novodobé) historii,“ uvedl bývalý německý ministr zahraničních věcí Guido Westerwelle.

Dne 9. května 1950 francouzský ministr zahraničních věcí Robert Schuman zformuloval evropskou myšlenku. Evropské státy měly být v zájmu zachování míru tak silně ekonomicky propojeny, že by války mezi nimi již nikdy nebyly možné. Prvním krokem bylo vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli v roce 1952, poté následovaly v roce 1957 Římské smlouvy, které představují počátek evropské integrace.

Ohlédneme-li se zpět, neexistovalo v dějinách Evropy nikdy tak dlouhé a nepřerušované období míru, které nyní trvá již 70 let. A to ve světě, kde zuří více než 40 ozbrojených konfliktů, které si každý rok vyžadají minimálně 170 000 lidských životů.

Spory se dnes řeší jinými způsoby, jak uvedl předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker: „Někdy mezi sebou vedeme boj. Ale bojujeme slovy. A své konflikty urovnáváme u jednacího stolu, ne v zákopech.“

Za prosazování míru, usmíření, demokracie a lidských práv obdržela EU v roce 2012 Nobelovu cenu za mír. Mnozí si samozřejmě kladli otázku, zda si EU toto prestižní ocenění zaslouží, když ve Středozezemním moři umírají uprchlíci a mnoho zemí EU vyváží zbraně. Ano, zaslouží. Úspěchy EU v boji za mír jsou totiž nesporné.

[Projev předsedy Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

[Evropská komise k Nobelově ceně za mír](#)

[Odůvodnění Výboru pro udílení Nobelovy ceny míru pro udělení ceny EU, 12. prosince 2012](#)

My jsme Evropa: slavíme Den Evropy, máme evropskou vlajku a evropskou hymnu „Óda na radost“

Od roku 2000 má EU motto: „jednotná v rozmanitosti“. Toto heslo vyjadřuje, že EU respektuje mnoho různých evropských kultur, tradic a jazyků. Evropská vlajka, Den Evropy a evropská hymna představují společné symboly EU.

Co obvykle děláte 9. května? Evropská unie tento den každoročně oslavuje jako Den Evropy. Je to vlastně svátek EU, i když Evropané tento den nemají bohužel pracovní volno. Toto datum má pro Evropu zvláštní význam: dne 9. května 1950 představil tehdejší francouzský ministr zahraničních věcí Robert Schuman poprvé svůj návrh na postupné sjednocení Evropy jako nezbytný předpoklad pro mír, demokracii a prosperitu v poválečné Evropě. Tato Schumanova deklarace byla základním kamenem dnešní Evropské unie. A od roku 1985 si ji každoročně připomínáme. Zastoupení Evropské komise, ministerstva a občanská sdružení organizují akce jako např. dny otevřených dveří.

Proč se ale Evropa vlastně jmenuje Evropa? V řecké mytologii je „Evropa“ krásná dcera fénického krále. Podle jedné báje se do ní beznadějně zamiloval sám vládce bohů Zeus, který ji unesl na Krétu, kde ji svedl. Ve skutečnosti má jméno Evropa původ ve starověku, kdy již v 5. století před Kristem označoval řecký spisovatel a geograf Heródotos krajinu nacházející se severně od Středozemního moře jako Evropa.

Evropská unie není ostatně budova v Bruselu, ale myšlenka. Jejím symbolem je evropská vlajka, která znázorňuje jednotu a identitu Evropy. Kruh zlatých hvězd představuje solidaritu a harmonii mezi evropskými národy. Číslo dvanáct tradičně symbolizuje dokonalost a jednotu, tak jako dvanáct měsíců v roce nebo dvanáct hodin na ciferníku hodinek. O tuto jednotu Evropa usiluje. Navzdory rozšířenému názoru nesouvisí počet hvězd s počtem členských států. Ostatně ten mezitím vzrostl na 28.

EU má také hymnu. Jako její melodie byla zvolena Óda na radost z deváté symfonie německého skladatele Ludwiga van Beethovena. Představuje kulturní dědictví Evropy. Evropská hymna nenahrazuje národní hymny členských států, ale symbolizuje evropskou jednotu v rozmanitosti. Autorem básně, která je předlohou symfonie, je Friedrich Schiller: „Radosti, ty jiskro boží, dcero, již nám ráj dal sám! Srdce vzňaté žářem touží, nebeská, v tvůj krásy chrám sám.“ Je třeba dodávat více?

[Internetové stránky EU věnované symbolům EU](#)

[Internetové stránky Evropské komise věnované jazykům](#)

Jen společně může Evropa obstát v globalizovaném světě

V nadcházejících desetiletích Evropa pravděpodobně zaznamená ztrátu svého vlivu ve světě. Jak je to možné? Důvodem je demografický vývoj. Míra porodnosti na ostatních kontinentech je podstatně vyšší. Podle prognózy Spojených národů se populace Afriky do roku 2100 zčtyřnásobí a vystřídá Asii jako nejlidnatější kontinent.

Největší vnitřní trh na světě

30 milionů podniků
vytváří HDP EU ve
vyšší 14 bilionů eur

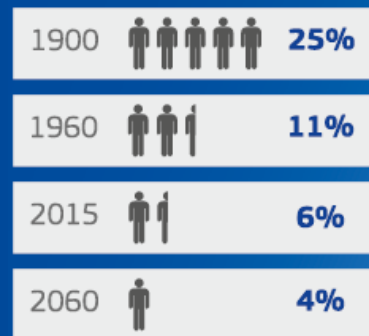

Dnes žije v EU více než 500 milionů lidí, což je více než počet obyvatel USA a Japonska dohromady. Evropané tvoří 8 % světové populace – v roce 2050 však bude tento podíl činit pouze 5 %. „Číslo hovoří jasně: svět roste a nás ubývá,“ popisuje tento vývoj předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker. V důsledku toho společnost v Evropě stárne a hospodářství chybí pracovní síly. Současně klesá globální význam Evropy, jak hospodářský a vojenský, tak rovněž společenský. Do roku 2050 nebude mezi sedmi nejsilnějšími světovými ekonomikami již žádná země EU. Co však EU jako celek? Společně bychom stále zaujímali jednu z předních pozic. Jean-Claude Juncker uvedl: „Pouze jednotná EU je dostatečně silná, aby její hlas měl váhu.“

V globalizovaném světě s jeho různorodými výzvami není již žádný stát EU dostatečně velký na to, aby mohl sám prosazovat a hájit naše hodnoty. To je možné pouze v rámci EU. „Existují dva typy členských států,“ uvedl první místopředseda Komise Frans Timmermans z Nizozemska. „Malé státy a státy, které si ještě neuvědomily, že jsou malé.“ Mezinárodní záležitosti, jimž se EU musí věnovat, se neomezují pouze na zahraniční a bezpečnostní politiku, ale týkají se rovněž rozvojové spolupráce, zahraničního obchodu, celosvětového hospodářství, migrace, zmírňování změny klimatu a energetické politiky.

Podíl Evropy na světové populaci klesá

Zdroj:
Statistický úřad OSN
a Eurostat EU27

Je tedy zřejmé, že Evropa musí fungovat. Přes četné spory a krize musí členské státy ve vlastním zájmu spolupracovat. Jean-Claude Juncker varuje: „Naši nepřátelé by uvítali, kdybychom se rozdrobili. Naši konkurenti by z našeho rozdělení profitovali.“ EU se dnes rozprostírá od Lisabonu po Helsinky, od Dublinu po Sofii, od Atlantského oceánu až k Černému moři, od Severního moře a Baltského moře až po Středozemní moře. Jejími členy jsou monarchie, republiky, členské i nečlenské státy NATO. EU může svým občanům nabídnout ochranu například před vnějším nebezpečím nebo důsledky globalizace, kterou již jednotlivé národní státy poskytnout nemohou. Lepší alternativa k evropské spolupráci v EU není v dohledu.

[Projev předsedy Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

Hádáme se a usmířujeme – stejně jako ve velké rodině

V každé rodině dochází k hádkám, a to i v dobrých rodinách. Ani EU jako rodina evropských států není výjimkou. V mnoha otázkách dochází často k bouřlivým diskuzím, avšak nakonec vždy nalezneme kompromis.

Představte si, že sedíte u jednoho stolu s 28 členy rodiny. Bude to jiskřit. Jeden chce okamžitě přijmout rozhodnutí, druhý se vůbec nechce účastnit a třetí žádá peníze. Přesně tak je tomu v EU. O klíčových otázkách a legislativních návrzích se v Evropském parlamentu nebo v Radě EU, v níž jsou zastoupeny vlády jednotlivých států, dohadujeme často déle než rok.

Samozřejmě, že to někomu může připomínat smlouvání na tržišti. Ale pouze takto je nakonec možné dospět ke shodě ohledně často naprosto odlišných zájmů. Tyto spory svědčí o vitalitě politické diskuze. Jsou potřebnými a smysluplnými prostředky k nalezení správné cesty pro budoucnost Evropy. Samozřejmě, že „Brusel“ nedělá vše správně. Nicméně „Brusel“ dělá dobře mnoho věcí, které by jednotlivé vlády bez Bruselu dělaly špatně.

Pokud některé země nechtějí spolupracovat, je tu rozhodčí: Evropský soudní dvůr. Soudci v Lucemburku urovnávají spory a vynášejí rozsudky – např. když vláda napadne rozhodnutí EU nebo když Evropská komise žaluje členský stát z důvodu nedodržování smluv EU. K Evropskému soudnímu dvoru se tak dostala např. otázka vojenské služby pro ženy v Německu, otázka společného evropského patentu nebo spory ohledně uprchlíků.

Protože všichni členové rodiny EU jsou dospělí jedinci, mohou se také rozvést. EU je dobrovolným společenstvím evropských států, a každý stát má tedy právo z EU kdykoli vystoupit (článek 50). Britové se v červnu 2016 v referendu rozhodli, že z EU vystoupí. Pokud bude vystoupení probíhat podle plánu, ztratí společenství svoji třetí největší ekonomiku, druhého největšího čistého plátce a diplomatickou významnou sílu v Radě bezpečnosti OSN. Bude tedy menší a slabší.

Někteří nyní mluví o existenční krizi EU. Rozpad evropské jednoty je nepravděpodobný. Britové měli na základě své ostrovní povahy v EU vždy zvláštní postavení. Z dnešního pohledu se neočekává, že ostatní státy budou následovat britský příklad. V návaznosti na hlasování o Brexitu opět citelně vzrostla podpora EU v zemích, jako je např. Nizozemsko a Francie. Výhody jednotného trhu, svobodného cestování a politického vlivu, které EU jako společenství 27 zemí nabízí, jsou příliš velké. Je však jisté, že EU se bude v budoucnu dále měnit.

[Článek 50 Smlouvy o EU](#)

[Webové stránky EU věnované Evropskému soudnímu dvoru](#)

Evropské hodnoty máme v genech: EU inspiruje ostatní svět

Již 70 let trvá mír založený na demokracii a právním státu. Evropa se svými hodnotami a způsobem života představuje celosvětový vzor pro změnu a demokratickou transformaci.

Po druhé světové válce v roce 1951 byla založením Evropského společenství uhlí a oceli zahájena historie Evropské unie. V roce 1957, tedy před 60 lety, podepsalo šest států Římské smlouvy, které se považují za zakládací dokumenty. Těmito státy byly Německo, Francie, Itálie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. Od samého počátku bylo cílem podporovat mír a prosperitu na kontinentu, což je do určité míry v DNA Unie. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker popisuje toto úsilí takto: „Důležitou součástí našeho evropského způsobu života jsou naše hodnoty: svoboda, demokracie a právní stát. Hodnoty, za něž jsme po staletí bojovali slovy a zbraněmi.“

**Od roku 2000 EU
provedla přes
120 volebních misí,
do nichž bylo
zapojeno více než
11 000
pozorovatelů**

EU je přitom otevřená všem demokratickým zemím v Evropě, které si přejí k ní přistoupit. EU se svým fungujícím tržním hospodářstvím a stabilními demokraciemi přitahovala v průběhu času jako magnet stále více členských států. Unie se rozrostla z původně šesti na 28 zemí a rozprostírá se od Atlantského oceánu až k Černému moři. Dnes v ní žije více než 500 milionů lidí.

Po pádu železné opony v roce 1989 pomohla EU překonat rozdělení mezi Východem a Západem. Řada bývalých komunistických zemí střední a východní Evropy se stala v roce 2004 nebo 2007 členem EU. EU posílila demokratické síly a podporovala hospodářský růst. V roce 2013 přistoupilo k EU jako 28. členský stát Chorvatsko. Pokud Británie vystoupí na základě rozhodnutí v referendu z roku 2016 z EU, jak je plánováno, bude mít EU poprvé o jednoho člena méně, což bude citelný řez.

Oproti tomu by se chtělo připojit pět dalších kandidátských zemí, které usilují o členství. Jedná se zejména o země západního Balkánu – Albánii, Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, Černou Horu a Srbsko. O přistoupení Turecka k EU se sice dále jedná, avšak vzhledem k současnému demokratickému deficitu se odsouvá do daleké budoucnosti. Pomocí politiky sousedství EU podporuje stabilitu, bezpečnost a prosperitu v zemích, které jsou našimi nejbližšími sousedy.

V každém případě zůstává EU příkladem pro mnoho regionů světa. Žádný jiný kontinent nevytvořil takové formy spolupráce. Společně jsme největším hospodářským prostorem na světě a nejdůležitějším obchodním partnerem pro Čínu i pro USA. Jsme největším dárcem humanitární pomoci a investujeme do udržitelné budoucnosti, zmírňování změny klimatu a předcházení konfliktům. „Dnešní svět potřebuje velmoc, která má ve své DNA zakódován mír a předcházení konfliktům“, uvedla vysoká představitelka EU Federica Mogheriniová.

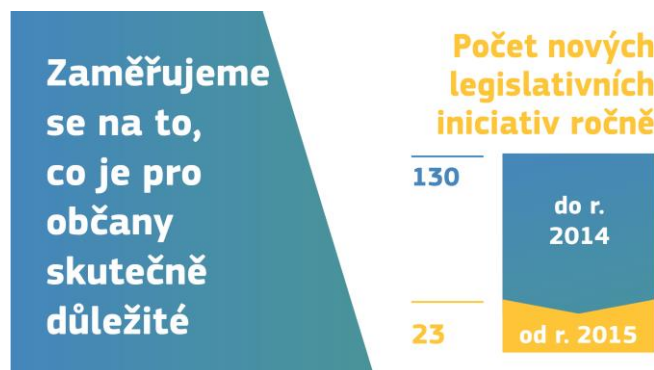
[Internetové stránky Evropské komise věnované rozšíření](#)

[Internetové stránky Komise věnované potenciálním kandidátským zemím \(v angličtině\)](#)

[Projev Federicy Mogheriniové v Berlíně dne 7. prosince 2016 \(v angličtině\)](#)

EU nabízí občanům možnost zapojit se do dění v Evropě

Chcete se jako občan vyjádřit k dění v EU? Nemusíte čekat až do dalších evropských voleb v roce 2019. Každý může ovlivnit vývoj prostřednictvím iniciativ, návrhů a stížností.

Pokud máte na srdci konkrétní téma a domníváte se, že by k němu měl existovat evropský právní předpis, můžete zahájit „evropskou občanskou iniciativu“. Tato nová možnost podílet se na vývoji i mimo rámec voleb a politických stran existuje od roku 2012 a je velmi vyhledávaná. Od jejího vzniku se více než 5 milionů občanů podepsalo pod více než 20 iniciativ.

Předkladatelé iniciativy musí získat podpisy alespoň od jednoho milionu občanů ze sedmi z celkového počtu 28 členských států. Poté mohou vyzvat Evropskou komisi, aby předložila návrh právního předpisu EU. Samozřejmě se musí jednat o otázky, které spadají do působnosti Evropské komise. Evropská komise není ani v případě, že je iniciativa úspěšná, povinna právní předpisy změnit, avšak musí své jednání dobře zdůvodnit.

Dosud byly úspěšné tři evropské občanské iniciativy. Jednalo se o vodu jako lidské právo, ochranu embryí a zákaz testování na zvířatech. V současné době probíhá šest dalších iniciativ, např. o snižování množství plastů v moři, ochraně manželství a rodiny a zákazu glyfosátů ničících plevele.

Při tvorbě právních předpisů se Evropská komise obvykle prostřednictvím konzultací obrací na veřejnost, aby získala její názor. Soukromé osoby, firmy a sdružení mohou poté na základě svých odborných znalostí poskytnout cenné podněty. V dialozích s občany v rámci celé EU mohou Evropané diskutovat s komisaři, často také na Facebooku. Každý občan může zaslat petici Evropskému parlamentu. Evropský veřejný ochránce práv přijímá stížnosti týkající se nesprávných administrativních postupů nebo porušení právních předpisů ze strany orgánů EU.

Mnoho občanů se domnívá, že EU trpí demokratickým deficitem. Jako důvod bývá často uváděno to, že Evropská komise jakožto výkonný orgán není přímo volena občany. Komisaři jsou jmenováni zvolenými vládami svých států a poté se účastní slyšení v Evropském parlamentu, který je potvrdí nebo zamítne. V této oblasti mají nyní Evropané větší vliv. V evropských volbách v roce 2014 představily strany poprvé své hlavní kandidáty pro funkci předsedy Komise. Za křesťanské demokraty kandidoval Lucemburčan Jean-Claude Juncker a za sociální demokraty Němec Martin Schulz. Voliči mohli tedy spolurozhodovat o tom, kdo by měl být z nejvyšší funkce zodpovědný za tvorbu a provádění politiky EU. Protože nejvíce hlasů získala Evropská lidová strana, stal se novým předsedou Evropské komise Jean-Claude Juncker. Tento vývoj směrem k větší evropské demokracii by měl pokračovat i v příštích volbách v roce 2019.

EU je součástí naší parlamentní demokracie. Směrnice a nařízení EU nejsou výsledkem práce „nevolených eurokratů“. Komise navrhuje právní předpisy, o nichž poté rozhoduje přímo volený Evropský parlament a volené vlády v Radě ministrů. Žádný právní předpis EU není tedy přijat bez účasti volených politiků z Německa.

[Možnosti, jak se vyjádřit k politikám EU](#)

[Evropská občanská iniciativa](#)

[Konzultace vedené Evropskou komisí](#)

[Dialogy s občany vedené Evropskou komisí](#)

[Evropské volby](#)

Evropa je nejoblíbenější prázdninovou destinací na světě

Eiffelova věž v Paříži, Braniborská brána v Berlíně a Vatikán v Římě – Evropa nabízí mnoho jedinečných památek. Žádný jiný region světa nepřitahuje tolik turistů.

Rok 2016 byl pro cestovní ruch v Evropě znovu rekordním, a to navzdory teroristickým útokům a obavám o bezpečnost. Podle Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) navštívilo Evropu přibližně 620 milionů turistů. To znamená, že polovina z 1,2 miliardy turistů a osob na služebních cestách měla Evropu za svoji cílovou destinaci nebo zde přenocovala. Žádný jiný kontinent není tak oblíbený. Druhé místo připadá s velkým odstupem asijsko-tichomořskému regionu, do něhož se vydal jeden ze čtyř turistů (24 %), a dále následuje Amerika s 16 %. Dalším důvodem stále rostoucí oblíbenosti Evropy je výhodný směnný kurz eura vůči americkému dolaru a jiným hlavním měnám, který umožňuje turistům ze zámoří levnější cestování.

Velké oblíbě se mezi turisty a osobami na služebních cestách těší zejména Německo. Pokud se podíváme na počet přenocování v hotelích a penzionech, dostává se Německo s téměř 161 miliony návštěvníků z celého světa v roce 2015 podle statistického úřadu Eurostat na první místo. Druhé místo patří Francii se 157 miliony přenocování, následované Španělskem (141 milionů). Podle Eurostatu pochází většina turistů z mimoevropských států z USA a Ruska.

Evropa je velmi oblíbená také mezi Evropany: tři čtvrtiny cest občanů EU do zahraniční tvoří cesty do jiného státu EU. Podle Eurostatu připadal v roce 2014 na pět turistů z EU jeden turista ze země mimo EU.

Mezinárodní cestovní ruch má obrovský význam pro hospodářské oživení Evropy. Podle UNWTO tvořily v roce 2015 příjmy Evropy z mezinárodního cestovního ruchu 451 miliard amerických dolarů (to odpovídá přibližně 428 miliardám eur).

[Sdělení organizace UNWTO ze dne 17. ledna 2017 \(v angličtině\)](#)

[Zpráva organizace UNWTO z roku 2016 \(v angličtině\)](#)

[Statistika Eurostatu týkající se cestovního ruchu \(v němčině\)](#)

Část 2: Evropa posiluje hospodářství a zajišťuje prosperitu

Evropa není Divoký západ, ale sociálně tržní hospodářství

Výdobytky sociálně tržního hospodářství jsou nám všem dobře známy. Zaměstnanci nesmí být v EU propuštěni ze dne na den. Nastávající matky požívají zvláštní ochranu a firmy nesmí tvořit kartely za účelem diktování cen. To vše je zaručeno.

Lisabonská smlouva, v neposlední řadě z podnětu Německa, stanoví, že EU by měla usilovat o konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství. Cílem je dosáhnout prosperity a plné zaměstnanosti a současně zaručit zaměstnancům sociální ochranu. Za tímto účelem stát aktivně zasahuje do hospodářského dění, např. pokud jde o ochranu spotřebitelů nebo hospodářskou soutěž.

Během desetiletí se sociálně tržní hospodářství v celé Evropě ukázalo jako úspěšné. Vděčíme mu za to, že širokým masám obyvatelstva roste životní úroveň a současně se mohou spolehnout na sociální zabezpečení. Mnoho lidí mimo Evropu si proto náš kontinent spojuje s příslibem prosperity.

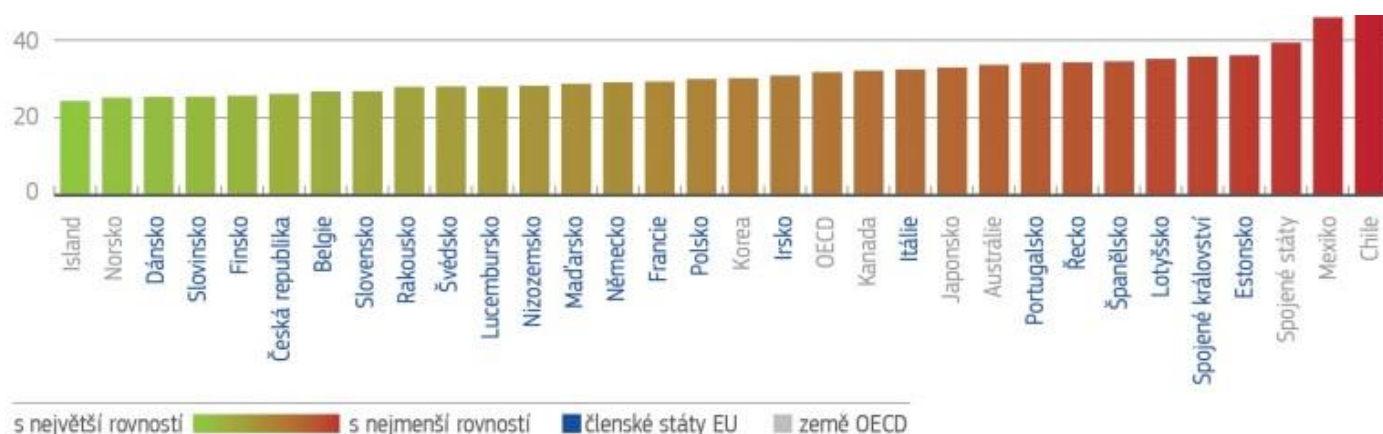
O sociálně tržním hospodářství se musí samozřejmě stále znovu vyjednávat a je třeba za ně bojovat. Aktuální příklad: Evropská komise podniká kroky proti mzdovému dumpingu a chce zlepšit situaci východoevropských pracovníků, kteří v jiných členských státech EU pracují v zemědělství při sklizni např. chřestů nebo na stavbách (reforma směrnice o vysílání pracovníků). Zatím mají tito pracovníci nárok na minimální mzdu hostitelské země, nyní by měli mít rovněž právo na

stejně prémie a příplatky jako místní pracovníci, a po dvou letech by se jim mělo dostat stejného zacházení. Z východní Evropy se proti tomu částečně ozývá kritika, protože tamní podniky vyplácejí nízké mzdy a bojí se o ztrátu této výhody. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker však zdůraznil: „Je to otázka sociální spravedlnosti. Evropa není Divoký západ, ale sociálně tržní hospodářství.“

Sociálněji Evropa se spravedlivými pracovními podmínkami, fungujícími trhy práce a silným sociálním dialogem je pro Jeana-Clauda Junckera prioritou. EU podporuje účast pracovníků na firemním rozhodování v celé Evropě, zajišťuje ochranu zdraví na pracovišti, posiluje částečné pracovní úvazky a garantuje minimální normy v oblasti dovolené a volného času. Kromě mzdového dumpingu bojuje Evropská komise rovněž proti daňovým únikům, zasahuje se za aktivní evropskou politiku trhu práce a podporuje vytváření nových pracovních míst. EU se také zasloužila o celoevropské normy při uznávání diplomů a kvalifikací, což usnadňuje každému, kdo má zájem, pracovat v jiném členském státě EU.

[Článek 3 Lisabonské smlouvy](#)

[Projev předsedy Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

EU podporuje prosperitu, růst a zaměstnanost

Hospodářská a finanční krize zanechaly hluboké stopy. Nezaměstnanost, zejména v jižní Evropě, neustupuje a hodně států je vysoce zadlužených. V důsledku toho se méně investuje. To ochromuje hospodářství a zhoršuje nezaměstnanost. Evropská komise tomu čelí prostřednictvím koordinace hospodářské politiky v rámci celé EU a investičního plánu.

Doposud více než
100 000 nových
pracovních míst

Lepší přístup
k financování
pro 200 000
malých
podniků
a startupů

Krize v mnoha zemích EU odhalila zásadní problémy a neudržitelné trendy. Zároveň ukázala, jak jsou ekonomiky zemí EU na sobě navzájem závislé. Lepší koordinace hospodářských politik v rámci celé EU nám může pomoci tyto problémy řešit a zvýšit růst a zaměstnanost. Jako poučení z krize předkládá Komise každoročně doporučení pro jednotlivé země, která jsou poté promítnuta do plánování rozpočtů a hospodářských politik jednotlivých členských států.

Junckerova Komise má proti krizi další lék: investiční plán EU zahájený v roce 2014, známý též jako „Junckerův plán“. Zlepšením investičních podmínek a prostřednictvím programu záruk budou během tří let odstartovány v celé EU investice do budoucnosti ve výši 315 miliard eur.

Funguje to na tomto principu: EU poskytuje úvěry na modernizaci malých a středních podniků nebo na často přeshraniční velké projekty, jako je např. výstavba silnic nebo datových a energetických sítí. Ideálním příjemcem je podnik, který chce investovat do budoucnosti, ale obtížně získává finanční prostředky. EU přejímá část investičního rizika rovněž prostřednictvím záruk, takže soukromí investoři mohou do projektu snadněji investovat.

Přes počáteční skepsi se podpora Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) vyvíjí dobře. V lednu 2017 byly z finančních prostředků EFSI již uvolněny další investice ve výši 168 miliard eur, což je více než polovina cílové částky. V rámci projektů, které již byly schváleny, má více než 100 000 lidí najít nové pracovní místo. Výhodných úvěrů využilo více než 380 000 malých a středních podniků.

Také v Německu, kde si většina malých a středních podniků a investorů dokáže obstarat kapitál bez větších potíží, existuje potřeba finančních prostředků z EFSI. Dosud bylo v Německu schváleno 36 dohod o objemu 2,6 miliardy eur (stav: konec roku 2016), které mají přinést investice ve výši 11 miliard eur. Například společnost Stadtwerke Kiel obdrží podporu na novou elektrárnu šetrnou k životnímu prostředí. Zemská banka Landesbank Saar dostane miliony na krytí úvěrového rizika malých firem.

Na základě pozitivních výsledků v polovině období má být plán posílen dalšími zdroji a prodloužen. EFSI má během šesti let, tedy do roku 2020, generovat investice ve výši nejméně 500 miliard eur, do roku 2022 dokonce ve výši 630 miliard eur. Přitom bude kladen důraz na zdraví, vzdělávání a integraci migrantů.

Evropa bude
investovat do
svých startupů, do
svých mladých
lidí, do svých
nezaměstnaných

Vnitřní trh EU má současně obrovský význam pro hospodářské oživení. Bezcelní přeshraniční obchod šetří firmám náklady a spotřebitelům přináší cenově výhodnější výrobky. Podniky mohou snadno investovat v zahraničí v rámci EU. Kdo pracuje, může si vybrat, v které zemi EU chce svoji práci vykonávat. To vše v posledních desetiletích zesílilo konkurenceschopnost, vedlo k ekonomickému růstu a prosperitě, zejména v Německu, které je významným vývozcem. Evropská unie je tak největším hospodářským prostorem světa, dokonce před USA a Čínou.

[Evropská komise k investičnímu plánu](#)

[Koordinační hospodářské politiky v evropském semestru](#)

EU podporuje slabší regiony a obnovu východní části Německa

Opuštěné průmyslové oblasti v Porúří nebo odlehlé regiony ve východním Německu čerpají evropské prostředky. Prostřednictvím regionálních a strukturálních fondů chce EU zabránit vzniku velkých rozdílů mezi regiony.

Chudší regiony a regiony, které jsou obzvláště postiženy strukturálními změnami v EU, dostávají podporu, aby nezaostávaly a aby se vyrovnaly s místními znevýhodněními. EU jim tedy pomáhá dohnat ostatní regiony. Fondy pomáhají lidem, aby si našli práci a aby ve své čtvrti nebo vesnici mohli vést lepší život. Kromě rozvoje měst a zaměstnanosti je podporováno rovněž zemědělství a rozvoj venkova, jakož i výzkum a inovace.

Regionální politika je po zemědělské politice druhou největší položkou v rozpočtu EU. V programovém období 2014–2020 je pro regiony k dispozici 351 miliard eur, z čehož Německo obdrží 19,2 miliardy eur.

Kvůli hospodářské krizi v řadě států je nyní cílem regionální politiky zejména vytvoření nových pracovních míst a hospodářského růstu, pokračování v digitalizaci, výstavba silnic a železničních tratí a zlepšení kvality života občanů. Na každý projekt musí poskytnout finanční prostředky také členské státy, musí tedy projekty spolufinancovat z vlastních veřejných prostředků.

Podíváme-li se na investice v předchozím programovém období 2007–2013, uvidíme jasné úspěchy. Každé euro finanční podpory vedlo k dodatečné hospodářské výkonnosti ve výši téměř tří eur. Z toho mají prospěch zejména čistí plátcí, jako je Německo, protože zdejší podniky mohou prodávat více zboží a služeb. Jen v Německu bylo vytvořeno více než 100 000 nových pracovních míst.

Stále se objevují výtky, že s finanční podporou se v regionech bezúčelně plýtvá, např. na mosty, přes které nikdy nikdo nepojede nebo na letiště duchů, která nebudou nikdy využívána. K takovým případům dochází, avšak dohlíží na ně Evropský účetní dvůr. Pokud se při kontrole ukáže, že finanční prostředky byly nesprávně použity, musí být vráceny. Z regionálních fondů EU těžily značně také nové spolkové země. Po německém sjednocení v roce 1990 se Brusel značně podílel na obnově východního Německa. Jen v letech 2000 až 2006 obdržely spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko, Braniborsko, Sasko-Anhaltsko, Durynsko a Sasko z fondů EU a formou regionální podpory částku ve výši přibližně 23 milionů eur. Mezitím se částka podpory EU z evropských strukturálních fondů zvýšila na 43 miliard eur (2015).

Občas se objevují otázky, proč podpora musí jít přes „Brusel“ a zda by Německo nemohlo finanční prostředky rozdělit mezi spolkové země samo. Ve skutečnosti se politika soudržnosti zaměřuje na celoevropské priority. Výhodou evropské regionální politiky je také dlouhodobá spolehlivost plánování probíhající v sedmiletých finančních obdobích – prostředky EU jsou spolkovým zemím spolehlivě k dispozici, neboť nepodléhají ročním hospodářským cyklům.

[Evropská komise k regionální podpoře v Německu \(v němčině\)](#)

[Evropská komise k finančním prostředkům pro jednotlivé země EU](#)

[Výsledky politiky podpory v období 2007–2013 v Německu \(v němčině\)](#)

EU podporuje spravedlivý obchod s ostatními částmi světa

Prosperita v Evropské unii je založena na svobodném a otevřeném světovém obchodu. Jen v EU závisí 31 milionů pracovních míst na vývozu. Jedná se tedy o téměř každé sedmé pracovní místo v Evropě. Naše obchodní dohody jsou základem pro spravedlivé obchodní vztahy s ostatními částmi světa.

Obchodní dohody pomáhají podnikům při vyhledávání nových odbytišť, zvyšování zisků a vytváření pracovních míst. To platí zejména pro exportně orientované země, jako je Německo. Z toho mají prospěch i spotřebitelé. Možnost nakoupit si z pohodlí pohovky v digitálním světě zboží za nižší ceny nebo široká nabídka zboží v obchodních centrech, jsou úspěchy, které je třeba v době, kdy se protekcionismus stává opět oblíbeným, bránit. EU je pevně rozhodnuta zachovat politiku otevřených trhů a bojovat proti trendům směřujícím k jejich uzavírání. Pokud například Spojené státy americké vystoupí z mnohostranných obchodních dohod, může být novým partnerem Evropa.

Mnoho vlád již EU žádalo o zintenzivnění jednání ohledně volného obchodu – naposledy např. Mexiko. Ve hře je mnohé. Dle prognóz se má 90 % celosvětového hospodářského růstu v dalších 10 až 15 letech odehrávat mimo EU. V této souvislosti nabízí obchodní dohody EU se třetími zeměmi pro EU velké příležitosti odbytu. Je rovněž pravda, že ne všechna odvětví mají z otevření trhů stejný prospěch. Pokud ve zpracovatelském průmyslu zanikají pracovní místa, souvisí to však častěji spíše s rostoucí digitalizací a automatizací než s volným obchodem. Zde musí politikové a hospodářství vytvořit alternativy.

Na rozdíl od toho, jak se často tvrdí, to nejsou nadnárodní koncerny, ale především malé a střední podniky, které mají z odstraňování cel a jiných obchodních překážek největší prospěch. Koncerny mají zpravidla zdroje, aby se na různých trzích vyrovnaly se složitými regulačními systémy nebo aby na cílových trzích vybudovaly vlastní výrobní kapacity. Menší podniky takovými zdroji nedisponují. Obchodní dohoda EU s Jižní Koreou znamenala například pro německé středně velké firmy na tomto trhu průlom. Od vstupu dohody v platnost v roce 2011 hodnota německých vývozu do Jižní Koreje vzrostla o více než 70 %, a to na 17,9 miliardy eur ročně.

Ke stabilní obchodní politice patří rovněž nástroje na ochranu obchodu, neboť jen spravedlivý obchod je volný obchod. Proti dumpingu a nekalé hospodářské soutěži prostřednictvím státních investic má EU soubor nástrojů kompatibilní s pravidly Světové obchodní organizace WTO, který rovněž rozhodně používá, např. proti dumpingovým cenám oceli a produktům z oceli z Číny. Rozvojové země mají rovněž možnost chránit své zemědělství a zemědělské podniky prostřednictvím cel uvalovaných na dovozy.

Na podzim 2015 představila Evropská komise novou strategii „Obchod pro všechny“. Prostřednictvím obchodní politiky založené na hodnotách sleduje EU cíl, kterým je jednak propojení hospodářského růstu se sociální spravedlností, standardy v oblasti lidských práv a normami v oblasti bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí, jednak podpora právního státu a řádné správy věcí veřejných. Za tímto účelem posiluje EU dialog s obchodními partnery a začleňuje předpisy týkající se boje proti korupci do budoucích obchodních dohod. Dále stanoví normy pro bezpečnost práce, ochranu životního prostředí a zdraví a podporuje spravedlivé a etické obchodní systémy, jakož i odpovědné dodavatelské řetězce.

[Internetové stránky Evropské komise věnované obchodu](#)

Euro je stabilní měnou, která má spoustu výhod

Euro to nemělo nikdy lehké. Nejdříve bylo nechvalně známé jako „Teuro“ (od slova teuer, drahý), poté bylo spojováno s dluhovou krizí. Přitom nabízí občanům mnoho praktických výhod. Je navíc stabilní měnou a je bráněno evropskými vládami.

Ano, již od svého zrození bylo euro předmětem dohadů. Přitom je ještě docela mladé: společná měna byla zavedena v roce 1999 a od roku 2002 se nachází také v peněženkách občanů. Poprvé za 1 500 let platí stejné mince od Středozevního až po Baltské moře. Přibližně 338 milionů Evropanů platí denně touto společnou měnou, která byla zavedena v 19 z 28 zemí EU. Cestování je díky euru pro Evropany jednodušší, protože již nemusí měnit peníze. Tím se každý rok ušetří více než 30 miliard eur na poplatcích za směnu. Při nákupu v zahraničí se přímým porovnáním cen stala řada produktů pro spotřebitele levnější.

Po zavedení eura v hotovostní formě se objevovaly stížnosti na rostoucí ceny. Mnoho Němců proto toužilo po návratu německé marky. Statistika však dokládá opak. Euro v Německu nevedlo k výraznému růstu cen, i když to tak řada spotřebitelů vnímala. Tento pocit byl výsledkem tehdejšího značného zvýšení cen v barech, restauracích a kinech.

Euro je stabilní měnou. Inflace je od zavedení společné měny značně nižší než v přechozích desetiletích. Ve 20 letech před zavedením eura (1979–1998) činila míra inflace průměrně 2,89 procent. Po zavedení eura se v Německu v letech 1999–2005 pohybovala v průměru již pouze na úrovni 1,44 procent. Rovněž v zemích eurozóny jako celku dosahovala průměrná inflace od roku 2010 do roku 2016 průměrně 1,26 procent.

Po celé období krize zůstal směnný kurz eura pozoruhodně stabilní. Pokud by v období finanční krize euro neexistovalo, čelila by Evropa stejně jako na začátku 90. let 20. století velkému kolísání měn a rostoucím úrokům. V našich příkrášených vzpomínkách na údajně staré dobré časy často přehlédneme, že Evropou před zavedením eura opakovaně otřásaly měnové krize.

Euro se mezitím etablovalo jako druhá nejdůležitější rezervní měna na světě po americkém dolaru. Euro tak poskytuje zemím eurozóny a EU jako celku větší politický a hospodářský význam na mezinárodní scéně. Ze společné měny profitují rovněž daňoví poplatníci. Státy eurozóny ušetřily dle výpočtů Evropské komise pouze v roce 2016 přibližně 50 miliard eur na úrocích, a to díky politice nízkých úrokových sazeb Evropské centrální banky.

Euro však přišlo na svět s jednou vrozenou vadou, neboť mu chyběla společná rozpočtová a hospodářská politika. Vzdání

se národní svrchovanosti nebylo tenkrát prosaditelné. Nezodpovědná rozpočtová politika některých vlád byla jedním z důvodů vznikající dluhové krize. Dalším bylo nadměrné soukromé zadlužení např. v Irsku a ve Španělsku. V roce 2010 se veřejný dluh v Řecku vymkl kontrole, poté dolehla krize na Irsko, Portugalsko, Španělsko a Kypr.

**Země eurozóny ušetřily
letos 50 miliard eur**

**díky měnové politice
Evropské centrální
banky**

V reakci na tuto situaci prokázaly evropské vlády nevídanou solidaritu a vytvořily záchrannou síť pro státy eurozóny v potížích ve formě záchranného fondu EFSF a později ESM. Země zasažené krizí se výměnou zavázaly k provedení rozsáhlých reforem. Tím se odvrátilo vystoupení Řecka z eurozóny („Grexit“), které by narušilo důvěru v nezvratnost společné měny.

I pro země nacházející se v krizi má euro velkou výhodu: brání jim v řešení pohodlnou cestou. Již nemohou krátkodobě mírnit své domácí problémy znehodnocením vlastní měny. Namísto toho je euro nutí postavit se skutečným problémům. Místo pouhého mírnění symptomů prostřednictvím znehodnocení měny se musí stát konkurenceschopnými. To je bolestivé, ale má to léčivé účinky.

Země eurozóny se však rozhodly, že vrozené vady eura odstraní. V letech 2011 až 2013 schválila EU nová, přísnější pravidla pro kontrolu veřejného dluhu a rozpočtových schodků, aby se zajistilo, že žádná vláda nebude žít nad své poměry. Tím byl zpřísněn Pakt o stabilitě a růstu. Každá země musí předkládat svůj rozpočtový plán v Bruselu a při nedodržení paktu následují tvrdší sankce. Hospodářská politika je více koordinována.

A funguje to: zatímco schodky veřejných financí jednotlivých států v eurozóně se v roce 2009 ještě pohybovaly na průměrné úrovni 6,3 procent, dnes se pohybují pod 2 procenty. Hospodářské oživení pokračuje již pátý rok a nezaměstnanost klesá. Díky disciplíně společné měny se v eurozóně omezuje veřejný dluh, zatímco např. v USA a v Japonsku stále dále roste. Euro se tedy vyplatí!

[Internetové stránky Evropské komise věnované euru](#)

Evropa stojí při svých zemědělci

U zrodu společné zemědělské politiky stály vzpomínky na hlad v poválečném období. Když byla v roce 1962 zahájena zemědělská politika EU, která zahrnovala šest zemí, šlo o vyšší výnosy, kterých se mělo dosahovat větším nasazením techniky a vyšší účinností. I dnes je ústředním cílem zemědělské politiky to, aby zemědělci dokázali zajistit obyvatelstvu potraviny. V průběhu času se přidaly nové ústřední úkoly, a to zejména: zvýšení udržitelnosti a zachování drobného zemědělství ve venkovských oblastech.

EU podporuje zemědělce ve velkém rozsahu. V současné době plyne celkem 40 % rozpočtu EU, což je ročně téměř 60 miliard eur, do zemědělství. To odpovídá v průměru částce 112 eur na občana EU za rok. Na podporu zemědělství v Německu je od roku 2014 do roku 2020 každý rok k dispozici částka ve výši přibližně 6,35 miliardy eur. Většinu z této částky, přibližně 5 miliard eur, tvoří přímé platby zemědělci. Jsou navázány na obhospodařovanou plochu, nikoliv na vyprodukované množství.

V Německu obdrží každý zemědělec na jeden hektar podporu příjmů v průměrné výši 281 eur. V průměru činí tyto platby přibližně 40 procent příjmu podniků, a mají tedy velký význam pro existenci malých a středních podniků a pro obhospodařování znevýhodněných regionů.

Diskuze o další reformě zemědělské politiky v novém programovém období, které začíná v roce 2020, jsou již v plném proudu a Evropská komise k nim právě zahájila široké veřejné konzultace. Kritici tvrdí, že odvětví zemědělství činí málo pro zmírňování změny klimatu a zachování biologické rozmanitosti. Environmentální požadavky (tzv. ekologizace) poslední reformy z roku 2013 dosud mnoho k ochraně životního prostředí nepřispěly.

Od té doby je jedna třetina všech přímých plateb zemědělci již spojena s environmentálními požadavky. Dalším často uváděným důvodem kritiky jsou zemědělské vývozy do jiných zemí. Přitom je však přehlíženo, že již neexistují vývozní dotace EU na zemědělské produkty. V letech 1991 až 2012 klesly z více než 5 miliard eur na 150 milionů eur ročně a pak byly zrušeny zcela.

Když Rusko v roce 2015 zavedlo jednostranný zákaz dovozu pro zemědělské produkty z EU, mobilizovala Evropská komise 1 miliardu eur na pomoc producentům mléka, ovoce a vepřového masa. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker k tomu uvádí: „Je pro mne nepřijatelné, aby mléko bylo levnější než voda“. Slíbil zemědělci následující: „Komise bude vždy stát na straně našich zemědělci“.

[Často kladené otázky ke společné zemědělské politice \(SZP\) a zemědělství v Evropě](#)

[Internetové stránky spolkového ministerstva pro výživu a zemědělství věnované provádění společné zemědělské politiky v Německu](#)

[Projev předsedy Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

Část 3: Euro zajišťuje konkurenci a kontroluje koncerty

Od obrazovek po nákladní automobily: EU bojuje proti kartelům

Ať jde o obrazovky, výtahy nebo nákladní automobily, Evropská komise ukládá pravidelně vysoké pokuty evropským a mezinárodním podnikům, které se domlouvají na cenách těchto produktů nebo manipulují trh. To totiž narušuje volnou hospodářskou soutěž, a proto je to zakázáno.

Evropská komise zaujímá na společném vnitřním trhu roli nejvyššího dohledu nad kartely. Musí zajistit, aby hospodářská soutěž skutečně fungovala. Dbá tedy na to, aby se konkurenti vzájemně nedomlouvali na cenách a tyto drželi uměle na vysoké úrovni nebo aby si například mezi sebou nerozdělovali v Evropě trhy. Je rovněž zakázáno, aby velké koncerty zneužívaly svého vedoucího postavení na trhu, a tím znevýhodňovaly konkurenci. To vše by narušovalo hospodářskou soutěž, a tím poškozovalo spotřebitele.

V případě stížností nebo upozornění zahájí Evropská komise antimonopolní šetření. Při tom má Komise rozsáhlé pravomoci, např. může nařídit v příslušném podniku razie. Pokud se obvinění potvrdí, může Komise podniku uložit vysokou pokutu až do výše 10 procent ročního obrátu.

To se děje docela často. Zde uvádíme několik příkladů ze seznamu nejvyšších sankcí: v roce 2016 uložila Evropská komise rekordní pokutu ve výši 2,93 miliardy eur kartelu nákladních automobilů. Společnosti MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco a DAF se 14 let domlouvaly na prodejních cenách nákladních automobilů a náklady spojené s dodržováním přísnějších emisních předpisů přenášely společně na zákazníky. V roce 2012 udělila Evropská komise pokutu ve výši 1,4 miliardy eur předním výrobcům televizních a počítačových obrazovek.

Několik bank muselo v roce 2013 zaplatit 824 milionů eur kvůli manipulaci úrokových sazeb, např. sazby LIBOR. V roce 2007 přinutila Evropská komise k platbě kartel výtahů. Přední koncerty si v letech 1995 až 2004 rozdělily trh v Německu, Belgii, Lucembursku a v Nizozemsku a dohodly se na tom, kdo z nich dostane zakázku.

Pokuty kartelům plynou do rozpočtu EU a snižují příspěvky daňových poplatníků. Osoby poškozené kartelovou dohodou mohou navíc žádat odškodnění.

I zahraniční koncerty, které působí na evropském trhu, musí dodržovat tato pravidla. Evropská komise tak již několikrát vedla šetření proti americkému koncernu Microsoft a v roce 2009 prosadila, aby Microsoft zjednodušil výběr jiných internetových prohlížečů namísto vlastního prohlížeče Internet Explorer. Totéž platí pro amerického giganta Google. Komise právě vyšetřuje aktuální obvinění, že tento poskytovatel vyhledávačů manipuluje výsledky hledání ve prospěch vlastních služeb, např. Google Shopping pro nákupy.

[Komise ke kartelové politice \(v angličtině\)](#)

[Evropská komise k dohodám narušujícím hospodářskou soutěž](#)

Evropa bojuje za spravedlivé zdanění

Daňové podvody, daňové úniky a daňové ráje – pokud jde o úsporu peněz vyhýbáním se daňovým povinnostem, je mnoho podniků velmi nápaditých. Prostřednictvím zákonných a nezákonných daňových triků přicházejí státy EU podle odhadů ročně o přibližně jeden bilion eur. Boj proti daňovým únikům v Evropě vykázal v minulých letech dobré výsledky. Příklad společnosti Apple ukazuje, čeho může Evropa dosáhnout, pokud jedná společně.

Evropská komise postupuje v boji proti vyhýbání se daňové povinnosti rozhodně. Mnoho koncernů v Evropě totiž stále využívá mezer v daňových zákonech a některé členské státy dokonce koncerny lákají do země na náklady daňových poplatníků. Jedna země, pokud postupuje samostatně, proti tomu mnoho nezmuže. EU nabízí členským státům nástroje, které jim pomáhají účinněji bojovat proti daňovým únikům.

Prostřednictvím předpisů o státní podpoře se Evropská komise zaměřuje na početné daňové obchody, které státy EU uzavírají s velkými koncerny. V srpnu 2016 Evropská komise nařídila Irsku, aby od společnosti Apple požadovalo vrácení částky v přibližné výši 13 miliard eur, kterou výrobce mobilních telefonů iPhone neodvedl na daních.

Předseda Komise Jean-Claude Juncker uvedl, že cílem je, „aby všechny podniky, malé i velké, platily daně tam, kde generují zisky.“ To platí rovněž pro ekonomické giganty, jako je společnost Apple. „V Evropě netolerujeme, aby mocné podniky sjednávaly v zákulisí daňové obchody.“ Obzvláště v dobách, kdy státní rozpočty nemají dostatek prostředků pro nemocnice nebo školy. To je sociální stránka práva hospodářské soutěže. „A přesně o to Evropa usiluje,“ zdůraznil Jean-Claude Juncker.

Jean-Claude Juncker ponechává komisařce pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerové volnou ruku, aby se zabývala možnými zakázanými daňovými obchody také v jeho domovské zemi Lucembursku v souvislosti s koncerny Amazon a McDonalds. Nový impuls v této veřejné a politické diskuzi rovněž povzbudil Komisi k tomu, aby se znovu pokusila o zásadní reformu daní z příjmů právnických osob v EU: společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob má zajistit, aby podniky nemohly uměle podhodnocovat své zisky nebo je přesouvat do jiných zemí EU s cílem snížit daňové zatížení. Prostřednictvím zpráv rozčleněných podle jednotlivých zemí (tzv. „Country by Country Reporting“), které již EU schválila, musí koncerny od tohoto roku sdělit daňovým úřadům, jak vysoké daně a v které zemi zaplatily.

Stanovit daňové předpisy pro celou EU je stále velmi složité, neboť státy EU musí přijímat rozhodnutí o daňové politice jednomyslně.

[Agenda EU týkající se zdanění \(v němčině\)](#)

[Evropská komise k akčnímu plánu ke zdanění podniků \(v němčině\)](#)

[Projev předsedy Jeana-Clauda Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

EU dohlíží na banky

Během finanční krize přivedly banky Evropu téměř na pokraj finančního zhroutilí. EU se z této situace poučila a vytvořila bankovní unii, která činí finanční instituce bezpečnějšími a chrání stádatelí a daňové poplatníky. Tato bankovní unie spočívá na třech pilířích.

V roce 2012 panovaly obavy ze zhroutilí měnové unie. Proto Evropská komise zavedla evropskou bankovní unii. Jejím nejdůležitějším cílem je, že by státy a jejich daňoví poplatníci již neměli v případě problémů bank zasahovat. Platit by měli v první řadě vlastníci a věřitelé instituce, a pokud to nestačí, celé odvětví prostřednictvím předem uhrazených odvodů bank.

Důležitý pilíř bankovní unie představuje evropský bankovní dohled, který od roku 2014 vykonává centrální dohled nad 130 největšími finančními institucemi v eurozóně a zajišťuje, aby vnitrostátní orgány dohledu u vlastních institucí již nemohly přivírat oči, tak jak tomu bylo často dříve. Odpovědnost za dohled nese Evropská centrální banka (ECB). Nyní to již dobře funguje: evropské banky jsou dnes podle údajů Evropské centrální banky stabilní, jak prokázal nejnovější zátěžový test Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA). Na nátlak EU banky značně zlepšily své vybavení vlastním kapitálem.

Druhý pilíř bankovní unie jsou nová pravidla pro řešení krizí bank. V případě úpadku banky bude instituce vypořádána příslušnými orgány EU centrálně a podle přesného souboru pravidel. Tak lze zabránit panice. Stát nemusí zasahovat, neboť nejdříve ručí akcionáři a věřitelé banky, a pokud to nestačí, celé odvětví. A konečně bankovní unii doplňuje také třetí prvek, jímž je společné pojištění vkladů. Rozumí se jim záruka za úspory klientů v případě úpadku banky. Vklady jsou v celé EU pojištěny do výše 100 000 eur, přičemž jsou kryty vnitrostátními finančními prostředky. O evropském systému pojištění vkladů se stále ještě jedná a musí být teprve vytvořen.

Díky novým požadavkům jsou banky v Evropě jistější a finanční odvětví v Evropě odolnější vůči krizím. Rovněž při preventivní rekapitalizaci italské banky Monte dei Paschi prostřednictvím italského státu Evropská komise zajistí, aby byla použita pravidla bankovní unie a aby se akcionáři a věřitelé podíleli spravedlivým sdílením zátěže (rekapitalizace z vnitřních zdrojů, tzv. bail-in).

[Komise k bankovní unii \(v angličtině\)](#)

[Evropský parlament k bankovní unii](#)

EU zajišťuje práva cestujících v letecké i železniční dopravě

V případě, že na let bylo rezervováno více míst, než je k dispozici, při zrušení letu či ztrátě zavazadel mají cestující nárok na finanční odškodnění. Zaručují to jednotná pravidla EU. Totéž platí pro cestování vlakem.

Stále více lidí v Evropě bez hranic cestuje. Roste zejména popularita letecké dopravy. Když se dříve vyskytly problémy s letem, řada cestujících odešla s prázdnou. Tomu EU učinila konec: v roce 2005 stanovila Evropská unie v nařízení řadu práv cestujících v letecké dopravě. Pravidla platí pro všechny cestující linkových a charterových letů, a dokonce i pro lety, které začínají na letišti v EU nebo mají cíl v rámci EU.

Pokud například dojde k přesunutí letu na následující den, musí letecká společnost cestujícím obvykle uhradit přenocování v hotelu. V případě značného zpoždění při přistání, zrušení letu krátce před odletem nebo v případě, že na palubě není navzdory rezervaci letenky místo, mají cestující nárok na finanční odškodnění. Výše odškodnění závisí na délce letu: v závislosti na vzdálenosti dostane každý cestující 250, 400 nebo 600 eur. Avšak pouze tehdy, pokud důvodem nebyly mimořádné okolnosti, jako např. špatné počasí nebo stávka řídicích letového provozu.

V případě zrušení letu mohou cestující požadovat odškodnění nebo úhradu ceny letenky. Letecká společnost musí rovněž nahradit škodu vzniklou ztrátou či poškozením zavazadla.

Odškodnění však není automatické a cestující o něj musí leteckou společnost nejdříve požádat. Pokud letecká společnost odškodnění odmítá, může cestující vznést stížnost u příslušného vnitrostátního orgánu leteckého dohledu, kterým je v Německu Spolkový úřad pro letectví (Luftfahrtbundesamt). V případě stávky je možné obrátit se na smírčí orgán, Evropské spotřebitelské centrum.

V roce 2007 zlepšila EU rovněž ochranu spotřebitelů pro cestující po železnici. Od té doby jsou práva cestujících po železnici v celé Evropě jednotně upravena nařízením EU. V případě zpoždění vlaku, zrušení vlaku nebo v případě nehody dostanou cestující odškodnění, a to bez ohledu na to, zda cestují v rámci své země nebo za hranice. Pokud má vlak zpoždění delší než 60 minut, cestující obdrží 25 procent z ceny jízdenky. Při zpoždění delším než 120 minut dostane polovinu ceny jízdenky.

Pokud se očekává zpoždění alespoň o 60 minut, může se cestující rozhodnout, zda si nechá uhradit cenu jízdenky nebo zda bude požadovat dopravu na místo určení bezplatným náhradním vlakem či autobusem. V noci mají cestující právo využít taxislužbu a nechat si proplatit náklady do maximální výše 80 eur. Pokud je z důvodu zrušení nutné přenocování, zaplatí železniční společnost hotel.

Podobná pravidla platí rovněž pro autobusovou a lodní dopravu.

[Informace EU o právech cestujících v letecké dopravě](#)

[Nařízení EU o právech cestujících v letecké dopravě](#)

[Nařízení EU o právech cestujících po železnici](#)

[Brožura Evropského spotřebitelského centra týkající se práv cestujících leteckou dopravou \(v němčině\)](#)

[Brožura Evropského spotřebitelského centra týkající se práv cestujících po železnici \(v němčině\)](#)

EU snižuje počet úmrtí na silnicích

K nehodě stačí málo – jedna sklenička alkoholu navíc, krátký pohled na mobil nebo šlápnutí na pedál. Na evropských silnicích umírá sice stále méně lidí, avšak EU chce počet úmrtí na silnicích dále snižovat. Přísná pravidla platící v celé EU by měla brzdit bezohledné řidiče.

Evropská unie si stanovila ambiciózní cíl: počet úmrtí na silnicích by měl do roku 2020 oproti roku 2010 klesnout o polovinu. Při tom bylo již dosaženo značných úspěchů. Zatímco v roce 2001 zemřelo na evropských silnicích 54 000 osob, v roce 2010 to bylo již jen 31 500 osob a v roce 2015 podle zprávy EU pouze 26 000 osob.

Pomocí celoevropských předpisů usiluje EU ve všech státech o zajištění vyšší bezpečnosti na silnicích. Příčinou nehody je často příliš rychlá jízda. K potrestání řidičů nedodržujících povolenou rychlost EU zajistila, aby pokuty byly vymáhány v rámci celé EU. Pokud tedy jedete na dovolené v Itálii příliš rychle a budete zachyceni kamerou, bude Vám pokuta doručena domů. Úřady mají již systém pro vzájemnou výměnu pokut za překračování povolené rychlosti. Tento systém sice ještě nefunguje na 100 %, ale podle Komise EU počet porušení dopravních předpisů stíhaných přeshraničně vzrostl v letech 2013 až 2015 čtyřikrát. Jedná se o rychlou jízdu, nezastavení na červenou a jízdu bez bezpečnostních pásů.

EU navíc podporuje členské státy, aby udržovaly silnice v dobrém stavu. Evropská komise rovněž prosazuje opatření, která mají upozornit řidiče na nebezpečí. V případě nehody je totiž často ve hře alkohol, někdy i drogy. V Německu běží proto plakátová kampaň spolkového ministerstva dopravy a německé rady pro bezpečnost silničního provozu pod názvem „Runter vom Gas (Uber plyn!)“.

Navíc EU vytvořila společná pravidla pro první pomoc. Systém eCall, jenž byl v celé EU zaveden v roce 2015, přivolává tísňovým voláním na číslo 112 automaticky záchranáře v případě nehody. Podle odhadů tak může být snížen počet úmrtí na silnicích o přibližně 4 %.

[Přehled právních předpisů EU v odvětví dopravy](#)

[Sdělení Evropské komise k bezpečnosti v silničním provozu z 30. března 2016 \(v němčině\)](#)

[Sdělení Evropské komise o přeshraničním vymáhání pokut ze dne 29. listopadu 2016 \(v němčině\)](#)

EU pomáhá spotřebitelům domoci se svých práv – např. při podomním prodeji

Koupili jste si již někdy v rámci předváděcí akce, na internetu nebo od podomního prodejce něco, co jste vůbec nepotřebovali? Například předplatné časopisu nebo smlouvu mobilních operátorů? Spotřebitelé se často cítí zaskočeni a následně si kladou otázku, zda si tyto služby nebo produkty mohou vůbec dovolit.

Aby EU chránila spotřebitele před unáhlenými rozhodnutími o nákupu, povoluje u podomního prodeje odstoupení od koupě, takzvané právo odstoupit od smlouvy. Tak si může každý v klidu promyslet, zda smlouvu uzavře či nikoliv. To však neplatí pro letenky nebo hotelové rezervace, avšak od smluv o souborných službách pro cesty uzavřených v rámci předváděcích akcí lze zpravidla odstoupit.

Právo odstoupit od smlouvy, které bylo v roce 2014 přepracováno, neplatí pouze pro podomní či pouliční prodeje, předváděcí akce nebo prodej zboží prostřednictvím domácích prezentací, ale také pro objednávky uskutečněné přes internet či telefonicky a přes klasický zásilkový prodej, rovněž např. pro internetové aukční domy, jako je Ebay.

V těchto případech může zákazník od koupě bez udání důvodu do 14 dnů odstoupit. Lhůta na odstoupení začíná běžet v den, kdy zákazník zboží převzal. Pokud prodávající zákazníka na právo odstoupit od smlouvy jasně neupozorní, prodlužuje se tato lhůta na jeden rok.

Zaslat zboží objednané po internetu zpět však nestačí. Odstoupení od smlouvy musí být učiněno výslovně, a to nejlépe písemně. Zákazník by měl uvést své zákaznické číslo, číslo objednávky a datum. Není nutné uvádět důvody odstoupení.

EU chce rovněž pomáhat spotřebitelům při uplatňování jejich práv za hranicemi jejich země, a proto zřídila v Kehlru Evropské spotřebitelské centrum, které nabízí pomoc.

[Evropské spotřebitelské centrum v Německu v Kehlru](#)

[Internetové stránky EU věnované právu odstoupit od smlouvy](#)

[Směrnice EU o odstoupení od smlouvy v případě podomního prodeje](#)

Díky EU je nakupování po internetu bezpečnější

Objednat si po internetu boty nebo oblečení a v klidu si je doma vyzkoušet, nechat si zaslat knihy nebo CD jedním kliknutím myši? Tyto možnosti nakupování bez stresu využívá stále více zákazníků on-line obchodníků. Protože internetový obchod začíná rozmach, vydala EU nová pravidla pro právo odstoupit od smlouvy.

EU zaručuje při nákupech na internetu větší právní jistotu. Pro smlouvy, které zákazník uzavře s obchodníkem prostřednictvím internetu, katalogu nebo telefonicky, platí jednotná úroveň ochrany. Přitom není důležité, zda má podnik sídlo v Německu nebo v jiné zemi EU.

Aby se zabránilo nehorázným cenám a nákupy po internetu byly bezpečnější, bylo zavedeno řešení „odkliknutím“. To znamená, že zákazníci musí nákup výslovně potvrdit kliknutím pomocí myši. Internetový obchodník musí zákazníky upozornit na vzniklé náklady a musí si nechat potvrdit, že spotřebitel vzal tuto skutečnost na vědomí. To je možné pomocí tlačítka. Pokud nabízející nepoužívá řešení „odkliknutím“, není objednávka pro zákazníka závazná.

Pokud má internetový obchodník horkou linku pro dotazy, spotřebitel smí být požádán pouze o platbu za základní tarif. Jinými slovy: zpoplatněné zákaznické horké linky (začínající čísly 0180- nebo 0900) jsou zakázány. Obchodník může od zákazníka požadovat pouze příplatky za některé typy plateb, jako je např. platba kreditní kartou, pokud mu tím vzniknou vyšší náklady. Pokud si podnik účtuje dopravu nebo poštovné, musí o tom spotřebitele jasně informovat. Kromě toho musí okamžitě po přijetí objednávky zaslat emailem potvrzení objednávky.

Obchodník musí zboží dodat do 30 dnů. V případě, že tak neučiní, může spotřebitel 31. den od smlouvy odstoupit.

Směrnice EU zaručuje spotřebitelům právo obrátit se v případě sporu na systém pro on-line řešení spotřebitelských sporů (v němčině) (www.verbraucher-schlichter.de).

[Brožura spotřebitelského centra EU věnovaná nakupování po internetu \(v němčině\)](#)

EU zaručuje práva kupujících v případě vady výrobku

Koupili jste si fén s šestiletou zárukou a po osmi měsících se rozbil? V takovém případě mají spotřebitelé v EU zaručená práva, která nemůže žádný obchodník obejít.

Pokud má produkt závadu, nese odpovědnost obchodník. Podle právních předpisů EU musí obchodník nechat výrobek opravit či nahradit, snížit jeho cenu nebo vám vrátit peníze, pokud se zboží, které jste u něj zakoupili, porouchá nebo nefunguje či nevypadá tak, jak bylo inzerováno. Zákazník má nárok minimálně na dvouletou bezplatnou záruku. Například pokud si koupíte fén, na který prodávající poskytuje šestiměsíční záruku a přístroj se po osmi měsících rozbije, máte podle právních předpisů EU na ochranu spotřebitele stále nárok na bezplatnou dvouletou záruku. Šestiměsíční záruka nabízená prodávajícím je doplňkovou službou.

Druhý příklad: koupíte si notebook, který se zdá nejdříve zcela v pořádku. Po roce však zjistíte, že nemá tak velkou paměť, jak prodejce uváděl. V tomto případě máte právo požadovat od obchodníka částečnou úhradu nákladů.

Pokud zákazník není s postupem a chováním obchodníka spokojen, může se obrátit na Evropské spotřebitelské centrum v Kehlenu nebo na sdružení spotřebitelů v zemi, v níž zboží koupil. Obchodníci musí rovněž upozornit na možnosti mimosoudního vyrovnání.

[Evropská komise k zárukám a vrácení zboží](#)

Evropa chrání úspory svých občanů

Při krachu banky nejsou úspory zákazníků ztraceny. EU zajistí, aby každý dostal své peníze zpět, a to nejen z německé banky, ale rovněž z banky v jiném členském státě EU. EU předepisuje standardy pro takzvané pojištění vkladů. Během finanční krize se pravidla zpřísnila. Platí tedy: žádné starosti, vaše úspory jsou v bezpečí!

Tyto záruky platí pro úspory do 100 000 eur na klienta a banku. Patří sem úspory na termínovaných účtech a na účtech s možností výběru na požádání, vkladních knížkách a peníze na běžném bankovním účtu. Protože se důvěra v banky během finanční krize propadla, zvýšila EU v roce 2009 hranici této zaručené částky.

Doposud zaručovaly tuto částku národní státy, s čímž se pojí tento problém: pokud se dostane do úpadku v jedné zemi více institucí, je možné, že vnitrostátní systémy záruk nebudou dostačující. Evropská komise proto v roce 2015 navrhla vytvořit do roku 2024 celoevropský systém pojištění vkladů.

**Evropský systém
pojištění vkladů:
dodatečná
bezpečnostní
sít' pro střadatele
v celé Evropě**

Evropský systém pojištění vkladů by měl být v podstatě společným pojišťovacím fondem, v němž budou postupně sloučeny vnitrostátní systémy pojištění vkladů. Tento fond je financován z příspěvků bank, které hradí příspěvky po dobu několika let, a měl by dosáhnout částky 55 miliard eur.

Tento fond by potom v rámci celé EU zaručoval úspory ve výši do 100 000 eur na jednom účtu, avšak pouze tehdy, pokud je vnitrostátní záruční fond země nedostatečný. Záruka má rovněž zabránit tomu, aby zákazníci, kteří se obávají úpadku banky, ze strachu před ztrátou úspor masově vybírali peníze z banky (tzv. „run na banky“). Evropské pojištění vkladů je třetím a posledním pilířem tzv. bankovní unie, díky níž se má bankovní sektor stát bezpečnějším. V současné době vedou zákonodárci, Evropský parlament a Rada o těchto plánech diskuze.

V Německu čelí plány kritice zejména ze strany spořitelů a družstevních bank. Existují obavy, že němečtí střadatelé budou v budoucnu muset platit jiným bankám v jiných zemích eurozóny. Společný systém pojištění vkladů však není financován střadateli, ale bankami. Všechny banky bankovní unie budou odvádět příspěvky, které budou moci být použity na podporu všech zúčastněných bank. Německé instituce nebudou tedy pouze platit, ale dostane se jim rovněž podpory z evropského systému. Dále se předpokládají přísné ochranné doložky, které mají zabránit zneužívání evropských prostředků. Pokud členský stát například opomene zaplatit svůj příspěvek do fondu náhrad podle směrnice o systémech pojištění vkladů, nemohou systémy pojištění vkladů z této země evropský systém využít.

[Návrh Evropské komise k pojištění vkladů](#)

Část 5: EU zvyhodňuje ceny

Díky společnému vnitřnímu trhu ceny klesají

Evropský vnitřní trh byl uveden do života v roce 1993. Nabídku zboží máme od té doby pestřejší a rozmanitější. Řada výrobků a služeb je díky konkurenci a zrušení národních monopolů cenově dostupnější než dříve.

Výrazně například zlevnilo telefonování, elektřina či cestování letadlem. Vnitřní trh je prostorem bez hranic pro 510 milionů Evropanů. Představuje nejambicióznější projekt Evropy a současně jádro hospodářské integrace všech 28 členských států. Je jedním z největších výdobytků Evropy.

EU sleduje cíl vytvořit evropský prostor bez vnitřních hranic, v němž se zboží, osoby, služby a kapitál mohou pohybovat volně a bez překážek. Tato liberalizace vnitřního trhu přispívá k růstu blahobytu a udržitelnému hospodářskému rozvoji.

EU harmonizuje právní řády všech zemí, čímž v celém prostoru chrání i práva a zájmy spotřebitelů. Evropský vnitřní trh však není trhem „za každou cenu“, což dokládá vysoká úroveň ochrany spotřebitelů a životního prostředí, jež v EU panuje. Prostor bez hranic totiž zdaleka neznamená, že by měl být přenecháván volnému trhu. Naopak jsou evropské instituce při své legislativní práci smluvně povinny garantovat vysokou míru ochrany v oblasti zdraví, bezpečnosti a ochrany životního prostředí a spotřebitelů.

V době sílící globalizace je vnitřní trh největší výhodou, kterou Evropa má. Díky volnému pohybu totiž mohou jednotlivci vykonávat kdekoli v EU pracovní činnost a společnosti jsou s to zakládat v jiných členských státech pobočky a podnikat tam. Vznikají tím pracovní místa, jež Evropa tolik potřebuje, a je podněcován hospodářský růst.

Potenciál vnitřního trhu však nelze naplnit vždy, neboť jeho pravidla nejsou v povědomí lidí, nejsou uplatňována či jsou jednoduše zpochybňována různými bezdůvodnými překážkami. Navíc se musí vnitřní trh vypořádávat s požadavky dnešní reality. Svě místo na něm musí najít i inovativní myšlenky a nové podnikatelské modely. Komise proto přisoudila nejvyšší prioritu cíli, jenž spočívá ve vybudování „hlubšího a spravedlivějšího vnitřního trhu“.

[Hlubší a spravedlivější jednotný trh](#)

Telefonování je díky Evropě levnější

Kdo z Vás to už někdy nezažil: sedíte o dovolené na pláži, spokojeně si telefonujete domů, pročítáte e-maily či nahráváte fotky. O pár týdnů později dostanete fakturu za mobilní telefon – a spolu s ní i šok. Právě proti těmto scénářům podniká EU již několik let kroky, a to úspěšně. Od 15. června 2017 budou moci všichni Evropané cestovat po EU, aniž by museli hradit roamingové poplatky.

Ceny za telekomunikace v posledních letech drasticky klesly, což platí pro pevnou síť i mobilní připojení. Vedle technického pokroku a výkonnějších sítí je to dáno tím, že EU od roku 1998 zrušila veškeré národní monopoly na telefonní služby. Otevřený trh se pak prostřednictvím konkurence stará o pokles cen.

Cenovou dostupnost telefonování dokládá následující srovnání: ještě v roce 1997 stál desetiminutový meziměstský hovor v německé pevné síti v přepočtu 2,88 eur, zatímco dnes, o dvacet let později, stojí pouhý cent. Kdo tenkrát volal stejně dlouho z pevné sítě do USA, zaplatil v přepočtu 7,41 eur, kdežto dnes platí jen zhruba 6 centů.

Na nátlak Komise výrazně klesly i roamingové poplatky za telefonování či surfování z mobilního telefonu při pobytu v zahraničí. Roamingem se rozumí možnost volat, psát zprávy SMS či využívat datových služeb v zahraničních mobilních sítích. Za toto propojení požadují operátoři zvláštní poplatky, jež jsou účtovány zákazníkům.

V roce 2007 Komise zavedla první limity, jimiž roamingové tarify omezila. Od té doby tyto náklady v jiných členských státech EU výrazně klesly a v případě telefonátů se dle propočtů Komise snížily dokonce o více než 90 procent. Od roku 2012 zlevnil i datový roaming, a to o 96 procent.

Od 15. června 2017 je s roamingem u cest do zahraničí naštěstí konec, neboť spotřebitelé budou moci svá mobilní zařízení používat v rámci EU za podmínek, jež stanoví smlouvy s jejich domácím operátorem. Na tomto kroku se počátkem února 2017 dohodli zástupci Evropského parlamentu, Rady a Komise. Pokud spotřebitelé při používání roamingu překročí smluvní limity, použijí se přísné maximální ceny (3,2 centu za minutu volání, 1 cent za SMS a 7,70 eur za GB dat).

[Konec poplatků za roaming](#)

EU nebrání rozletu – letenky jsou stále výhodnější

Chcete letět do Madridu či strávit víkend v Londýně? Díky konkurenci mezi leteckými společnostmi to dnes už není problém. Komise prosadila liberalizaci, která ceny za poslední léta přímo osekala. Brusel kromě toho posílil práva cestujících v letecké dopravě.

Trh s nízkonákladovými lety se otevřel před necelými 20 lety, a to z podnětu Komise. S liberalizací letecké dopravy a posilováním konkurence začala EU v roce 1987. Dnes má každá letecká společnost v Unii volný přístup na trh a může volně utvářet své ceny. Aerolinky i letiště si vzájemně po celé Evropě konkurují, takže každá letecká společnost může nabízet lety v EU na libovolné trase.

Efekt tohoto kroku byl enormní a ceny začaly padat. S mnohem levnější letenkou než v roce 1993 tak podle Komise dnes cestuje 90 procent všech pasažérů. Jen v letech 1992 až 2000 zlevnily letenky na vnitroeurospeských trasách o plných 41 procent. Podle studie Německého střediska pro letectví a kosmonautiku (DLR) zaplatili cestující na jaře 2016 za letenku – v závislosti na době zbývajících do odletu (jeden den, jeden týden, jeden měsíc, tři měsíce) – v průměru 64 až 107 eur. 20 procent nízkonákladových letů směřovalo do nejoblíbenější zahraniční destinace, Velké Británie, následované Španělskem a Itálií.

Díky tomu, že si cestování letadlem mohlo dovolit stále více lidí, počty cestujících razantně rostly. Podle údajů Evropského statistického úřadu (Eurostat) se počet cestujících v letecké dopravě v období 2010 až 2015 vyšplhal ze 796 (v tehdejších 27 zemích EU) na 918 milionů. Jen za rok 2015 byl oproti předchozímu roku zaznamenán další výrazný přírůstek o téměř 5 procent. Do roku 2030 by měla letecká doprava podle prognózy EU vzrůst ve srovnání s rokem 2010 o 70 procent.

Je-li ovšem ve vzduchu stále rušněji, musí se zefektivnit i uspořádání letového provozu a služby letové navigace. EU proto od roku 1999 pracuje na tom, aby se odstranilo roztržité letecké prostory podle hranic jednotlivých států a aby v tomto prostoru vznikly funkční bloky zahrnující více států. Cílem je takříkajíc schengenský prostor nejen na zemi, ale i ve vzduchu. Letecký prostor je tím bezpečnější a ubývá časové náročnosti cestování, kerosinu i zplodin.

EU reguluje práva cestujících a stará se i o transparentnost. Vedle konečné ceny letenky musejí letecké společnosti samostatně uvádět i daně, letištní a další poplatky, příplatky a odvody.

Výhodnými cenami však nesmí trpět bezpečnost. Komise EU proto pravidelně přezkoumává bezpečnostní normy leteckých společností, vydává zákazy a ukládá podmínky. Pro ty, kdo skončí na černé listině, je evropský letecký prostor zapovězen. V současné době se tento zákaz týká 193 leteckých společností (stav k prosinci 2016), zejména z Afriky a jihovýchodní Asie.

[Seznam EU pro leteckou bezpečnost](#)

[Informace EU o právech cestujících v letecké dopravě](#)

[Informace Německého řízení letového provozu o jednotném evropském nebi \(Single European Sky\)](#)

EU zlevňuje bankovní poplatky a náklady na používání kreditních karet

Kolik stojí bankovní účet? Musí být používání kreditní karty opravdu tak drahé? Na obě otázky se Komise podívala zblízka. Nové předpisy EU pocitují spotřebitelé přímo ve svých peněženkách.

Komise, jejíž úlohou je chránit spotřebitele, hlídá i bankovní poplatky. V roce 2014 vydala EU předpisy ke zvýšení transparentnosti. Při výpočtu nákladů na bankovní účty již nesmějí banky požadovat skryté poplatky. Zveřejňovat naopak musejí veškeré poplatky, náklady a provize, jež při zřízení, vedení či zrušení účtu vznikají. Zákazník tak má možnost porovnávat mezi nabídkami a rozhodnout se pro tu nejnvýhodnější.

Pro mnoho zákazníků je samozřejmostí nakupovat bezhotovostně kartou. Na tom mohutně vydělávají nejen banky, ale někdy i obchodníci. Pro poplatky, jež banky smějí po zákaznících za placení kreditními či debetními kartami požadovat, platí v Evropě od roku 2016 limit. Výše tohoto limitu, který je vůbec prvním svého druhu, je určena hodnotou nákupu. Zakoupí-li zákazník například fotoaparát za 100 eur a platí-li kreditní kartou, činí poplatek zhruba jedno euro.

Od podzimu 2017 však již nebudou pro zákazníky při placení kreditní ani debetní kartou vznikat žádné zvláštní příplatky. Některé, například letecké společnosti, požadují takové příplatky za nákup kreditní kartou online. Poskytovatelé navíc budou muset plnit určité požadavky na ověřování totožnosti a bezpečnost.

EU se postarala i o to, aby bylo možné snáz přejít k jiné bance, a to i z jiného členského státu. Od roku 2016 mají všichni občané v EU právo na běžný účet, i když nemají trvalé bydliště. Pomocí účtu mohou využívat základních funkcí, například převádět peníze či vybírat z bankomatů. Uvedené platí například pro bezdomovce či uprchlíky. V Německu nemá bankovní účet odhadem zhruba 670 000 občanů, tedy téměř jedno procento spotřebitelů. V celé EU se pak jedná o zhruba 30 milionů občanů ve věku nad 16 let.

I přeshraniční platební styk je díky EU dnes rychlejší a bezpečnější. Od 1. února 2016 platí pro všechny bankovní klienty mezinárodní číslo účtu IBAN a identifikační kód banky (BIC). Tyto údaje přispívají ke standardizaci, urychlení a zlevnění převodů, přímého inkasa a plateb kartou mezi členskými státy. Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA) zahrnuje 34 zemí. Vedle 28 států EU jsou jejími členy i Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko, Monako a San Marino.

[Směrnice EU o porovnatelnosti poplatků za platební účty](#)

[Otázky a odpovědi k prostoru SEPA \(v angličtině\)](#)

Díky EU zlevňují léky

Obchod se zdravím je citlivé téma. Přísná pravidla proto brání tomu, aby byly vedeny cenové války a účtovány dumpingové ceny. Díky několika rozsudkům Evropského soudního dvora je evropský trh s léčivými léky lépe přístupný. A větší konkurence znamená i nižší ceny.

EU umožnila nejen objednávat si tabletky v zásilkovém prodeji, ale i nechat si bez zvláštních poplatků vydat léky na předpis v jiném členském státě. V celé sérii zásadních rozsudků Evropský soudní dvůr konstatoval, že volný pohyb zboží musí platit i pro léky. Z této zásady profitují především občané, kteří hodně cestují nebo žijí v příhraničních regionech.

V Německu jsou lékárníci se státní aprobační oprávněním od roku 2004 provozovat i zásilkový prodej, například s léky, jež nejsou volně prodejné. Každý zákazník si tak může léky objednat poštou, po telefonu či přes internet.

Diskuse ještě v Německu probíhají na téma regulace cen. Tamní lékárny totiž musejí vydávat léčivé přípravky na předpis za stejnou cenu. Toto pravidlo musely dodržovat i zahraniční internetové lékárny jako např. DocMorris, a to až do října 2016, kdy Evropský soudní dvůr (ESD) vydal rozsudek, podle něhož regulace cen brání volnému pohybu zboží na evropském vnitřním trhu. ESD v rozsudku požaduje, aby byla regulace cen léků v Německu zrušena, neboť musí být možné, aby zásilková lékárna nabízela zákazníkům, kteří si u ní pravidelně objednávají, určité slevy. Zásilková lékárna tak smí podle výroku soudu prodávat léčivé přípravky na předpis i za nižší cenu.

Tento rozsudek budí naději, že především 20 milionů lidí v Německu, kteří trpí chronickými chorobami a vydávají na léčbu tisíce eur ročně, bude moci výrazně ušetřit. V opačném ohledu je však rovněž legitimní, pokud zákonodárce prostřednictvím regulace zachová celoplošné zásobování obyvatelstva léčivými přípravky z lékáren. Tato debata dosud není ukončena.

[Rozsudek ESD z 19. října 2016](#)

Část 6: EU se zasahuje za zdravé potraviny a čisté životní prostředí

EU věnuje pozornost zdravé výživě

Jaké přísady smí obsahovat pomerančová šťáva? Kolik kalorií má cereální tyčinka? EU se stará o to, aby odpovědi vyčetl spotřebitel v supermarketu přímo z obalu. Aby si alergici mohli být i v restauraci jisti, co je obsaženo v jejich jídle. A aby byly potraviny bezpečné a neobsahovaly ani salmonelu, ani jiné škodliviny.

V Evropě platí pro potraviny přísné normy. Jedno z nařízení EU upravuje označování potravin. Přehled by měl na první pohled podávat již sám obal. Na všech baleních musí být například uvedena tabulka, která je pro celou EU jednotná a která uvádí, jaké živiny jsou ve výrobku obsaženy. Jedná se například o údaje ke kalorickému obsahu, množství tuku, nasycených mastných kyselin, sacharidů, cukru, bílkovin a soli. Všechny údaje jsou uváděny na množství 100 gramů nebo 100 mililitrů produktu. U hovězího a čerstvého vepřového, skopového, kozího a drůbežního masa musí být uveden jeho původ. U každého produktu musí být uvedeno 14 nejdůležitějších látek, jež mohou způsobovat alergie (například ořechy či sója). Pro alergiky je důležité, že informace o alergenech musí být uváděny i u nebalených potravin, tedy například v restauracích. (Uvedené ale neznamená, že musí být deklarovány látky obsažené v každém koláči přineseném do školky nebo každém obloženém chlebičku podávaném na dobročinné akci, jak se občas uvádí.)

Přísně regulována jsou zdravotní tvrzení. Uvádí-li například výrobce na obalu, že jde o produkt „s nízkým obsahem tuku“, nesmí být ve 100 gramech produktu přítomny více než 3 gramy tuku. Na etiketě musí být dále uvedeno, zda je potravina geneticky modifikována („nová potravina“). Toto pravidlo platí například i pro rostlinné oleje vyrobené z geneticky modifikovaných rostlin. Spotřebitel tak má možnost se rozhodnout, zda si takovouto modifikovanou potravinu zakoupí, či nikoli.

Kromě označování potravin zavedla EU i další jednotné značky kvality. Jedná se například o známé CE či ekologické označení pro biopotraviny, jež spotřebitelům umožňují se při nakupování lépe orientovat.

Přísná pravidla platí i pro kosmetiku, například pro používání určitých chemických látek v pleťových krémech či tělovém mléku. EU tak reaguje na rostoucí výskyt alergií.

Dostanou-li se v EU na trh zdraví nebezpečné potraviny, například maso se salmonelou či ryby s obsahem rtuti, zasáhne unijní systém včasné výměny informací (RASFF). Varování o tomto produktu může pro ostatní státy EU vydat i určitá země, takže informace o tomto riziku se v Unii brzy rozšíří a úřady mohou zasáhnout. Daná potravina je následně z trhu stažena a zničena, potraviny ze zahraničí jsou vráceny do země původu.

[Otázky a odpovědi k nařízení o informacích o potravinách](#)

[Evropský úřad pro bezpečnost potravin](#)

EU chrání pravost původu potravin a regionální pochoutky

Kdo jednou ochutnal pravou parmskou šunku či originální spreewaldské okurky, možná už nebude chtít vyzkoušet nic jiného. Bez EU by však takové originální produkty neexistovaly. EU své občany chrání před těmi, kdo by chtěli žádané zboží falšovat.

Když jde o jídlo, jsou Evropané zajedno: Norimberská klobása smí pocházet jen z Norimberku, durynské klobásy na grilu by měly být vyráběny pouze v Durynsku a schwarzwaldská šunka se smí udit výhradně ve Schwarzwaldu. Stejně tak musí parmská šunka pocházet z Parmy a tyrolský špek z Tyrolska a pokračovat by se dalo pivem, sýry či sušenkami.

V Evropě mají regionální speciality tradici a patří k evropské kultuře. EU proto chrání u mnoha produktů jejich označení původu zvláštní značkou, která je chrání před zneužitím. Unie se tak snaží zachovat jedinečnost těchto produktů, jež spočívá v jejich původu a určitém způsobu přípravy. Mnoho výrobců proto nechává své regionální pochoutky zapisovat do rejstříku EU, aby je chránila před napodobováním. Registrovány jsou takto nejen právě spreewaldské okurky, ale i holštýnský sýr Tilsiter, lübecký marcipán či švábské špece.

V závislosti na vlastnostech výrobku se rozlišují tři druhy označení: „chráněné označení původu“ (produkce, zpracování i příprava výrobku probíhá v určité zeměpisné oblasti podle uznávaných a stanovených postupů), „chráněné zeměpisné označení“ (alespoň jedna etapa výroby, tedy produkce, zpracování nebo příprava, probíhá na území původu) a „zaručená tradiční specialita“ (produkt má tradiční složení nebo je tradičním způsobem připravován či zpracováván).

Dnes je v seznamu EU zapsáno přes 1 250 označení původu regionálních produktů a specialit, z toho přes 80 tradičních a regionálních produktů (stav k lednu 2017) pochází z Německa.

Pivo lze jako „bavorské pivo“ prodávat jen tehdy, jsou-li dodrženy a kontrolovány stanovené podmínky. Výrobci, kteří tyto podmínky nesplňují, uvedený pojem používat nesmějí a zakázány jsou i slovní či obrazové odvozeniny, například spojení „na bavorský způsob“, „po bavorsku“ či vyobrazení motivů bavorské vlajky na etiketě.

Mnoho jiných regionů na světě tuto ochranu nezná. Například v USA se kromě jiných produktů s evropským názvem etablovalo třeba šampaňské, jež bylo do lahví naplněno tam, a nikoli ve Francii. Proto jsou při obchodních jednáních na pořadu dne i právě chráněná označení původu. V posledních letech si EU při zvyšování ochrany stovek zeměpisných označení vedla velmi dobře, jak dokládá příklad právě lübeckého marcipánu. Skutečnost, že jsou produkty EU nyní chráněny i mimo EU, je zásluhou obchodních dohod, jež EU vyjednala například s Kanadou, Jižní Koreou či Singapurem. Ve vztahu k Číně věnovala EU ochraně označení původu dokonce samostatnou dohodu.

[Odkaz na zeměpisná označení původu](#)

[Seznam zapsaných označení](#)

EU se stará o čistotu vody ke koupání i pití

Znečištěná moře, ropa a olej na plážích či fosforečnany v pitné vodě jsou dnes už minulostí. EU se zasazuje o zachování čistoty vod, aby si Evropané mohli bez starosti užívat koupání a pili čistou vodu.

Poté, co Evropa zažila několik havárií námořních tankerů a rozlití ropných skvrn, zavedla EU moderní normy pro lodě, jež používají její přístavy. Po havárii tankeru Erika u francouzského pobřeží v roce 1999 byla zřízena Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA) se sídlem v Lisabonu. Tato agentura dbá o bezpečnost v evropských vodách. Zakázány tak byly například tankery s jednoduchou ocelovou stěnou, místo níž musí mít stěnou dvojitou.

Z těchto opatření EU mají prospěch i občané. Koupání v jezerech a mořích je podle údajů EU hygienicky nezávadné v 96 procentech vod. Uvádí to zpráva EU o kvalitě vod ke koupání za rok 2016. V Německu činila tato hodnota dokonce 98 procent.

Od počátku roku 2017 například omezuje jedno z nařízení EU obsah fosforu v prostředcích do myček nádobí ve formě tablet či prášku. Dostane-li se totiž s odpadní vodou do řek a jezer příliš mnoho fosforečnanů, působí tyto látky jako živina pro řasy, které se tak začnou mohutně množit. Ve vodě proto začne ubývat kyslíku, což způsobuje úhyn zvířat i rostlin.

Podle Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) se zlepšila kvalita pitné vody i efektivita čištění odpadních vod, a to v celé Evropské unii. Podle zprávy této agentury z konce roku 2016 byly výsledky rozborů pitné vody, jež v Unii probíhaly v letech 2011 až 2013, v 98,5 procentech případů v normě či dokonce lepší, než norma stanoví. Podle zprávy má i stále více domácností přípojku na čističku odpadních vod. Již horší je však zásobování vodou v regionech jižní a východní Evropy. Agentura pro životní prostředí rovněž kritizuje skutečnost, že se do životního prostředí nadále dostává příliš mnoho odpadních vod a živin, především dusíku a fosforu.

V řadě německých regionů je problémem zejména trvale vysoký obsah dusičnanů v podzemních a povrchových vodách. Jelikož proti tomu Německo po léta nic zásadního nepodnikalo, podala proti němu Komise v roce 2016 žalobu u Evropského soudního dvora. Nadměrný obsah dusičnanů, který je důsledkem používání dusíkatých hnojiv v zemědělství, spolu s fosforečnany z pracích prostředků podporuje růst řas. Tyto řasy pak ničí ostatní život, a to ve sladké vodě i v mořském prostředí. Koncentrace dusičnanů nad 50 mg/l může mít značné zdravotní následky pro obyvatelstvo, zejména těhotné ženy a malé děti. Navíc je odstraňování těchto látek z pitné vody drahé.

[Informace Komise ke kvalitě vod ke koupání \(v angličtině\)](#)

[Informace Evropské agentury pro životní prostředí ke kvalitě vody](#)

[Komise žaluje Německo kvůli obsahu dusičnanů ve vodě \(v němčině\)](#)

Čistý vzduch a ochrana klimatu v EU na světové úrovni

Znečišťující částice, smog a páchnoucí výfukové plyny zhoršují kvalitu ovzduší v mnoha městech. EU se proto zasazuje za jeho ochranu v celosvětovém měřítku. Pokud jde o redukci emisí skleníkového plynu CO₂, který je spoluodpovědný za globální oteplování, vytkla si EU ambiciózní cíle.

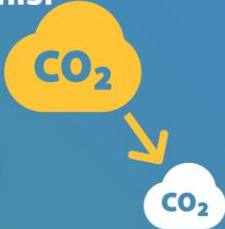
„My Evropané jsme světovou špičkou v ochraně klimatu,“ říká předseda Komise Jean-Claude Juncker. Evropa může být hrdá na to, že zprostředkovala sjednání první světové dohody o ochraně klimatu. Koncem roku 2015 podepsali zástupci 195 zemí v Paříži historickou dohodu o ochraně klimatu, jež oficiálně nabyla účinnosti koncem roku 2016. Jean-Claude Juncker k tomu prohlásil: „Díky Evropě byla vytvořena ambiciózní koalice, která umožnila uzavření Pařížské dohody.“ Stalo se tak díky tomu, že EU své partnery, např. státy G20 a OSN, důsledně a opakovaně vyzývala k tomu, aby následovaly její příklad.

Uvedenou dohodou se státy zavázaly omezit nebezpečné globální oteplování alespoň „výrazně pod hranici dvou stupňů“ ve srovnání s úrovní před industrializací. Cílovou hodnotou je 1,5 stupně. Při této hodnotě považuje mnoho vědců změny způsobené změnou klimatu za ještě zvladatelné.

Nyní je třeba tento cíl převést na konkrétní kroky a harmonogramy. Za tímto účelem usiluje světové společenství v klimatické dohodě OSN o ústup od používání ropy, plynu a uhlí. Pařížskou dohodu ratifikovali i velcí hráči na poli ochrany klimatu, např. USA, Čína, Brazílie a Indie, což je oproti předcházejícímu Kjótskému protokolu významný posun vpřed. Pařížská dohoda má účinnosti nabýt v roce 2020, až Kjótský protokol vyprší. Pařížská dohoda musí být nyní na základě závazků jednotlivých států provedena. Příští konference o ochraně klimatu proběhne v roce 2017 v Bonnu v sídle sekretariátu Rámcové dohody OSN o změně klimatu.

EU je v ochraně klimatu velmi progresivní a již v říjnu 2014 si v této oblasti vytkla tři cíle. Do roku 2030 chtějí její členské státy zredukovat emise skleníkových plynů ve srovnání s rokem 1990 alespoň o 40 %. Na obnovitelné zdroje má do roku 2030 připadat zhruba 27 procent z celkové produkce energie a spotřeba energie má oproti roku 2014 klesnout o 27 procent. Chtějí-li však členské státy těchto cílů skutečně dosáhnout, mají ještě co dohánět.

Stojíme v čele úsilí o nízkouhlíkovou ekonomiku snížením emisí skleníkových plynů o nejméně 40 % do roku 2030 a prováděním Pařížské dohody OSN

Čistý vzduch je jedním z velkých environmentálních cílů Evropské unie. EU zavedla i limity čistoty ovzduší, jež musí každý stát plnit za účelem ochrany zdraví svých občanů. Přibývá totiž případů bronchitidy a astmatu. Na minimálních normách čistoty ovzduší se státy EU dohodly již v roce 1999. Od roku 2005 pak platí určité maximální limity pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a olovo. Za účelem splnění těchto limitů zavádějí státy EU například omezení rychlosti, zákazy vjezdu či omezující podmínky pro průmysl. Mohou též například daňově zvýhodňovat vozidla s nízkými emisemi.

[Znění Pařížské dohody \(v angličtině\)](#)

[Informace Komise ke klimatickým cílům](#)

[Směrnice EU o kvalitě ovzduší](#)

EU dbá na recyklaci elektronického odpadu

Mobilní telefony, laptopy i televizory obsahují mnoho ušlechtilých a vzácných kovů, které lze recyklovat a znovu použít. EU se proto stará o to, aby spotřebitelé mohli vyřazené přístroje zdarma vrátit u výrobců. Šetří se tím životní prostředí i peníze průmyslu.

Spotřebitelé mohou zdarma ve větších obchodech odevzdat starou klávesnici, pokažený přehrávač DVD či nefunkční pračku. V odpadu končí v Evropě každým rokem 9,5 milionu tun elektrických a elektronických přístrojů. Podle směrnice EU z roku 2006 musí být elektronický odpad shromažďován, neškodně odstraňován či recyklován. Totéž platí pro dosud funkční zařízení.

Kromě pomoci životnímu prostředí se tímto způsobem šetří zdroje. Vezměme si příklad chladničky, z níž je třeba odsát směs chladiv a oleje, a jde-li o starý model, je z ní nezřídka nutno odstranit i chlorfluoruhlodíky poškozující klima. Elektronický odpad obsahuje nebezpečné látky, například rtuť a kadmium. V chudších, například afrických zemích, kde vysloužilé přístroje začasť končí, způsobuje manipulace s nimi nezřídka zdravotní problémy a znečištění prostředí. Naopak státy EU, pokud tyto přístroje nerecyklují, přicházejí mimo jiné o cenné vzácné zeminy. Mobilní telefony, počítače a spol. totiž kromě dalších kovů obsahují i zlato, měď a stříbro.

Recyklování elektronického odpadu dosud ale nefunguje tak, jak by mělo. Vyplývá to ze studie, kterou nechala v roce 2015 vypracovat mezinárodní policejní organizace Interpol. Podle této studie končí v Evropě na určeném správném místě, tedy na oficiálních sběrných místech a v recyklačních zařízeních, jen třetina starých přístrojů. Zbytek je recyklován nesprávně, nelegálně převážen do ciziny či jednoduše vyhazován do běžného odpadu. EU se snaží tento stav změnit. Od července 2016 proto musejí odebírat drobné elektrické spotřebiče zpět i internetoví obchodníci, a to zdarma a bez předkládání pokladního dokladu. Povědomí spotřebitelů o recyklaci mají podpořit i sběrné akce a informační kampaně.

[Směrnice EU o recyklaci elektronického odpadu](#)

[Zpráva Komise ze dne 13. srpna 2012 k nové směrnici o odpadních elektrických a elektronických zařízeních](#)

Část 7: Cestovat a pracovat v Evropě je díky EU jednodušší

EU umožňuje lidem žít a pracovat v libovolném členském státě

V EU si může každý svobodně vybrat, kde chce žít. Možné je všechno – usadit se jako důchodce ve slunném Španělsku, vychutnávat si jako studentka dolce vita po italsku nebo založit společnost v jiném státě EU.

Evropa nám dává dobrý pocit, že máme-li chuť, můžeme se s lehkým srdcem přestěhovat na jiné místo. Každý občan členského státu EU je totiž zároveň občanem Evropské unie. Toto občanství mu dává nezadatelná práva a svobodu si volit, v které zemi EU chce žít, studovat či trávit svůj důchod. Tato práva vycházejí ze zásad volného pohybu pracovníků, práva usazování a volného pohybu služeb, jež jsou zakotveny v evropských smlouvách. V oblasti zaměstnanosti, sociálního zabezpečení a daní musí každý stát zacházet s občany Unie jako s občany vlastními.

V jiném členském státě dnes dlouhodoběji pobývá přes 14 milionů občanů EU. Většina z nich pracuje, u mnoha se ale jedná o důchodce či studenty, kteří musí mít dost peněz na to, aby si mohli zaplatit pobyt a zdravotní pojištění.

Po rozšíření EU na východ v roce 2004 se mnoho lidí obávalo přílivu chudých a zneužívání německého systému sociálního zabezpečení ze strany obyvatel východní Evropy. Číselné údaje však tyto obavy nepotvrzují. Ve většině členských států naopak mobilní občané EU z jiných členských států do systémů sociálního zabezpečení přispívají. Na daních a sociálních odvodech platí více, než kolik od státu dostávají, a na sociálních dávkách nepobírají více než státní příslušníci dané země.

Právo EU stanoví jasné limity. Máme právo na volný pohyb, ale nikoli právo na to, pobírat bezdůvodně sociální dávky jiného státu EU. Nárok na sociální dávky totiž mají pouze pracující občané EU, jak v několika rozsudcích potvrdil Evropský soudní dvůr.

Příliv pracovní síly je přínosem i pro německou ekonomiku, kde podnikům chybí kvalifikovaní pracovníci a kde stárne obyvatelstvo.

S hledáním práce v zahraničí pomáhá uchazečům v Německu Evropská služba Spolkové agentury práce.

[Znění směrnice EU o právu se svobodně pohybovat](#)

[Internetová stránka Spolkové agentury práce](#)

Evropa se stará o zdravotní pojištění i na cestách

Máte zdravotní příhodu v zahraničí? Není problém. Musíte-li v zahraničí narychlo k lékaři, dostanete náklady na ošetření proplaceny od své německé zdravotní pojišťovny. Umožňuje to evropský průkaz zdravotního pojištění.

EU se stará o to, aby měli její občané dostatečné zdravotní pojištění i na dovolené či služební cestě. Osoby, jež v jiném státě EU navštíví lékaře a předloží evropský průkaz zdravotního pojištění, dostanou náklady na ošetření následně proplaceny od své německé zdravotní pojišťovny. Lidem, kteří jsou v Německu ze zákona pojištěni, tak až na obvyklou spoluúčast či poplatky nevznikají žádné další náklady. Pojištěnci musí pouze předem uhradit částku za lékařsky nezbytnou péči. V některých zemích EU je ošetření dokonce i zdarma. V jiných zemích EU si lze rovněž vyzvedávat léky na předpis. Mimochodem v Německu je evropský průkaz zdravotního pojištění (EHIC) v případě zákonného zdravotního pojištění obsažen v čipu na kartě pojištěnce a nahrazuje zahraniční průkaz pojištěnce.

Cestuje-li však někdo do zahraničí pouze za tím účelem, aby se nechal ošetřit, například chce-li tam podstoupit operaci či si nechat implantovat zubní náhradu, měl by se předem obrátit na svou pojišťovnu a otázku proplacení nákladů s ní vyjasnit. Uvedené platí i pro chronické pacienty odkázané na trvalou zdravotní péči. Je třeba mít na paměti, že soukromou zdravotní péči nepokrývá evropský průkaz vždy.

Evropský průkaz zdravotního pojištění platí nejen ve všech 28 státech EU, ale i na Islandu, v Norsku, Lichtenštejnsku a ve Švýcarsku.

[Internetová stránka Komise věnovaná proplácení nákladů](#)

[Informace Evropského spotřebitelského centra o průkazu zdravotního pojištění](#)

V případě nehody volejte evropskou tísňovou linku 112

Evropa drží pospolu i v nouzových situacích. Již v roce 2008 byla v celé EU zavedena bezplatná linka tísňového volání 112, která zkracuje dobu čekání na pomoc a zachraňuje životy.

Dříve měla každá země vlastní telefonní čísla na policii a hasičský sbor. Lidé z jiných států na cestách tak v případě požáru či nehody často nevěděli, kam mají volat o pomoc.

Od roku 2008 je tomu jinak. Celounijní tísňové volání funguje ve všech členských státech EU, od Španělska po Finsko, od Velké Británie po Polsko, z pevné i mobilní sítě. Zdaleka ne všichni však o něm vědí. Podle průzkumu v Německu (2015) by v případě nehody volalo na číslo 112 jen 76 procent občanů. Téměř čtvrtina lidí by tedy nebyla schopna přivolat co nejrychleji pomoc. V celé EU pak tuto záchrannou linku zná jen 48 procent osob (Eurobarometr 2016).

Dispečinky by měly být s to přijímat tísňová volání v různých jazycích, tedy včetně například angličtiny. Nemá-li mobilní telefon volajícího síťový signál prostřednictvím vlastní SIM karty, je volání automaticky vedeno přes cizí síť. Toto tísňové volání má v mobilní síti přednost a v případě nutnosti je kvůli němu přerušeno jiné spojení. Kromě uvedené linky existuje v Německu i telefonní číslo na policii 110. Evropská tísňová linka se již prosazuje i mimo Evropskou unii a dnes je používána ve více než 30 evropských zemích.

Na jistotu sází EU i v automobilové dopravě. Systém eCall, jenž byl v celé EU zaveden v roce 2015, přivolává právě tísňovým voláním na číslo 112 automaticky záchranáře v případě nehody. S jeho pomocí mají být omezena úmrtí na silnicích a rychleji ošetřováni zranění na místě nehody. Není-li tento systém spuštěn ručně, reaguje například na aktivaci airbagu. Voláním na celounijní tísňovou linku 112 systém následně odešle na nejbližší příslušný dispečink údaje o místě a času havárie. Podle údajů Komise má instalace systému eCall stát zhruba 100 eur na jedno vozidlo.

[Informace Komise o lince tísňového volání 112](#)

S EU jsou řidiči mobilní ve všech členských státech

Staví Vás v zahraničí silniční kontrola? Ztratili jste na dovolené řidičský průkaz? Už od roku 1996 si státy EU vzájemně uznávají řidičská oprávnění a stejně starý je i jednotný evropský řidičský průkaz.

Ne vždy tomu bylo dříve tak, že by řidičský průkaz z vlasti přesvědčoval policii a úřady v zahraničí. Díky harmonizaci v EU je to dnes jinak. Řidičská oprávnění si státy vzájemně uznávají, takže řidiči dnes mohou do libovolného státu EU vyrážet bez byrokratických překážek. Mimochodem v EU je dnes v oběhu přes 110 platných druhů řidičských průkazů.

Osoby žijící v jiném státě EU si nemusejí svůj dosavadní řidičský průkaz vyměňovat a mohou jej používat i nadále. V případě prodloužení, nejpozději však v roce 2033, bude tento průkaz nahrazen průkazem v novém formátu.

Od ledna 2013 jsou všechny nové řidičské průkazy v EU vystavovány ve standardním formátu. Jedná se o plastovou kartičku o velikosti kreditní karty, která je opatřena fotografií a posílenými bezpečnostními prvky.

Pokud na svých cestách v evropském zahraničí řidičský průkaz ztratíte, nemusíte zoufat, neboť všechny státy EU vystavují průkazy náhradní.

[Informace Komise k evropskému řidičskému průkazu](#)

[Znění směrnice EU ze dne 20. prosince 2006 o řidičských průkazech](#)

Díky EU a schengenskému prostoru se dá po EU cestovat bez hranic

O cestování po sjednocené Evropě bez hraničních kontrol si mohli Evropané nechat dlouho jen zdát. Odstranění hraničních závor bylo sjednáno v roce 1985 a skutečností se stalo o deset let později. Dnes je součástí schengenského prostoru již 26 států se 400 miliony obyvatel. K tomu, aby byla tato společná vymoženost zachována i při vysokém migračním tlaku, je posilována policejní spolupráce a společná ochrana vnějších hranic.

V malé lucemburské vinařské vesničce jménem Schengen podepsalo před více než 30 lety šest států, mezi nimi i Německo, stejnojmennou dohodu. V schengenském prostoru jsou zrušeny stacionární hraniční kontroly, takže osoby překračující hranice již nemusí předkládat pasy ani se podrobovat kontrolám. Přes schengenské vnitřní hranice dojíždějí denně za prací miliony lidí. Na svých cestách překračují Evropané tyto hranice každoročně v celkem zhruba 1,25 miliardách případů. Volný pohyb osob je v členských státech Schengenu právem, jež plyne z občanství EU, a představuje jeden ze stěžejních úspěchů evropské integrace.

Občas je veřejnosti sugerována souvislost mezi Schengenem a mírou trestné činnosti, kterou však nelze statisticky prokázat. V zájmu bezpečnosti v tomto bezhraničním prostoru vypracovaly policejní sbory států Schengenu účinnější metody, než jakými byly tradiční kontroly u hraničních závor. Předpokladem samozřejmě je, že se policie z příhraniční oblasti nestáhne, nýbrž že na místě ponechá dost příslušníků na hlídkování a cílené kontroly.

Policejní sbory států schengenského prostoru bojují společně, mimo jiné ve společných týmech, proti mezinárodní trestné činnosti. Například česká, německá a polská policie nastolila pevně strukturovanou spolupráci a je schopna v příhraničních oblastech rychle reagovat na nové hrozby. Němečtí a polští příslušníci například úspěšně zasahují proti krádežím zemědělské techniky. Policisté ze států Schengenu mohou ve sledování, stíhání a zatýkání předpokládaných pachatelů trestné činnosti ve své zemi pokračovat i na území sousedního členského státu. Pomáhá jim v tom počítačový systém, který jim umožňuje vyměňovat si údaje o hledaných osobách či ukradených autech a zbraních. Jedná se o „Schengenský informační systém“ (SIS), svého druhu elektronickou pátrací databázi.

Společný prostor bez hraničních kontrol je však možný pouze v případě, budeme-li účinně chránit hranice vnější. Pozemní vnější hranice schengenského prostoru měří 7 700 kilometrů a hranice námořní pak téměř 42 700 kilometrů. Uprchlická krize v roce 2015 odhalila na vnějších hranicích závažné nedostatky, které jsou nyní postupně napraveny. V roce

2016 byla zřízena Evropská pohraniční a pobřežní stráž, jejíž kontingent 1 500 příslušníků může být nasazen během několika dnů. Pohraničníci EU v současnosti již vypomáhají Bulharsku na hranicích s Tureckem a poskytují podporu Řecku na jeho severní hranici. Již téměř 100 procent migrantů, kteří přicházejí do Řecka a Itálie, je registrováno pomocí otisků prstů a není jen tak bez ničeho propouštěno do ostatních zemí EU. Dohoda s Tureckem počet nově příchozích silně zredukovala, i tak však v Řecku a Itálii zůstává mnoho nelegálních migrantů, neboť přemísťování žadatelů o azyl v rámci Evropy dosud neprobíhá tak, jak bylo společně dohodnuto.

„Schengenský hraniční kodex“ stanoví, že státy Schengenu mohou na přechodnou dobu zavést na vnitřních hranicích kontroly, je-li ohrožen veřejný pořádek či vnitřní bezpečnost. V praxi se toto ustanovení používalo při vrcholných politických setkáních či fotbalových zápasech, aby bylo ve vstupu na území zabráněno například výtržníkům z jiného státu. Během uprchlické krize zavedlo hraniční kontroly od roku 2015 šest z 26 členských států. Německo například provádí kontroly na hranici s Rakouskem.

Komise a členské státy sjednaly, že budou pracovat na postupném odbourání těchto přechodných kontrol a že se co nejdříve vrátí ke standardnímu fungování schengenského prostoru, v němž kontroly na těchto hranicích prováděny nejsou. Všichni zúčastnění totiž vědí, co je z hlediska svobody cestování bez hranic v sázce – jedna z největších vymožeností společné Evropy.

[Náklady na Evropu bez Schengenu, sdělení Komise z března 2016](#)

[Stručný přehled schengenských pravidel](#)

Část 8: EU podporuje vzdělávání, výzkum a kulturu

EU posílá mladé lidi na školy do zahraničí

Erasmus Rotterdamský byl evropsky vzdělaný humanista doby renesance. Pojmenován je po něm evropský program „Erasmus“, který je největším programem na podporu zahraničních pobytů studentů, učňů a pedagogů na světě. Programu, jenž v roce 2017 slaví své 30. narozeniny, se dosud zúčastnilo devět milionů lidí.

Za studiem na univerzitě v jiné evropské zemi vyráží v rámci programu Erasmus každoročně téměř 40 000 německých studentů, kteří chtějí strávit například semestr v Paříži či Madridu. Tento výměnný program, jenž v roce 2017 slaví své 30. narozeniny, patří v EU k nejúspěšnějším. V roce 1987, kdy byl zahájen, se ho účastnilo 3 244 studentů. V roce 2015 podporoval program Erasmus+ již 640 000 studentů, učňů, dobrovolníků, učitelů, školitelů a pracovníků s mládeží. Tento program zprostředkovává svým účastníkům jedinečný životní pocit. Generace Erasmu totiž na vlastní kůži prožívá a oceňuje různorodost a krásu našeho kontinentu, vytváří si síť kontaktů po celé Evropě a evropsky se i cítí.

Programu se od jeho založení zúčastnilo již devět milionů mladých lidí, z toho 1,3 milionu z Německa. Nejprve se jednalo o studentské výměny, později se přidali i učni, stážisté, mladí podnikatelé, sportovci a pedagogové. Studenti dostávají měsíčně podporu ve výši 150 až 250 eur a nemusí hradit studijní poplatky v případě, že hostitelská univerzita nějaké vybírá.

Zahraníční pobyt znamená plus pro profesní dráhu, neboť studenti, kteří programem Erasmus prošli, si jako absolventi najdou práci s dvojnásobně vyšší pravděpodobností než ostatní. Třetina učňů zapojených do programu dostane na konci pobytu od podniku, v němž se vyučí, nabídku práce. Deset procent účastníků si zakládá vlastní firmu. Zřejmě jde

o jedinou iniciativu EU, již se ve filmové trilogii „Erasmus a spol.“ („L'Auberge Espagnol“) dostalo světově úspěšného kinematografického ztvárnění. Mimochodem nejoblíbenějšími destinacemi studentů v celé Evropě jsou Madrid, Paříž a Vídeň.

Od roku 2014 je Erasmus sloučen s dalšími programy do programu Erasmus+, k němuž patří například magisterský a doktorandský program a Erasmus pro mladé podnikatele. Komise letos Erasmus doplní o ErasmusPro, který podporuje dlouhodobější (půlroční až roční) pracovní stáže učňů v zahraničí. Projekty podporované tímto programem motivují učně k tomu, aby učební poměr neukončovali předčasně, ale vytrvali v něm díky pobytu v zahraničí a vyučili se.

Na Erasmus+ je v rozpočtu EU na léta 2014 až 2020 vyčleněno zhruba 14,7 miliardy eur. Pouze v Německu vzroste související rozpočet mezi léty 2014 až 2020 ze 167 milionů eur na zhruba 300 milionů eur. Za toto období absolvuje díky programu Erasmus+ studijní, pracovní či učební pobyt v zahraničí na 4 miliony Evropanů, z toho 660 000 Němců.

[Internetová stránka programu Erasmus+](#)

[Internetová stránka k 30. výročí programu Erasmus](#)

[Internetová stránka čtyř národních agentur, jež v Německu řídí program Erasmus+](#)

EU nabízí novou dobrovolnickou službu – Evropský sbor solidarity

Ať již jde o pomoc uprchlíkům či obětem zemětřesení, prostřednictvím nového programu EU se mohou mladí lidé angažovat po celé Evropě a sbírat zkušenosti v zahraničí. Přihlásilo se již přes 20 000 lidí a první akce mají začít letos.

Koncem roku 2016 Komise uvedla v život „Evropský sbor solidarity“. Tento nový program má mladé lidi motivovat k tomu, aby se ve stavu nouze dobrovolně angažovali i v jiných členských státech. Mladí dobrovolníci ve věku 18 až 30 let mají v rámci projektů pomáhat například v krizích, jakou je uprchlická krize, nebo při zemětřeseních, jaké nedávno postihlo Itálii. Tato nabídka ze strany EU má podporovat jednak evropskou solidaritu, jednak profesní kvalifikaci mladých lidí.

Účastníci dostávají buď pravidelný plat či alespoň náhradu svých cestovních nákladů a diet a k dispozici dostávají i ubytování a kapesné. Sbor solidarity jim umožňuje po dobu dvou až dvanácti měsíců sloužit jako dobrovolník, absolvovat stáž či učební poměr anebo nastoupit do zaměstnání. Činnost ve sboru tak má sloužit i jako odrazový můstek pro vstup do dlouhodobého pracovního poměru.

Angažovat se mohou mladí lidé například ve vzdělávání, zdravotnictví, při sociálním začleňování, výstavbě přístřeší a zařízení, renovacích budov a správě, přijímání migrantů, v ochraně životního prostředí či při přírodních katastrofách. Při ukončení dobrovolnické služby je jim vystaveno osvědčení.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker na téma dobrovolnictví prohlásil: „Pro mě to bylo vždy samotnou podstatou Evropské unie. Nejsou to Smlouvy ani průmyslové či ekonomické zájmy, co nás spojuje, nýbrž naše hodnoty.“ Komise doufá, že do roku 2020 se do programu zapojí 100 000 účastníků. O účast ve sboru solidarity se lze ucházet na internetu na stránce www.europa.eu/solidarity-corps. První účastníci mají být na místo vysláni v prvním pololetí.

[Internetová stránka sboru solidarity](#)

[Otázky a odpovědi ke sboru solidarity](#)

EU se stará o zaměstnanost mladých lidí

V Řecku je bez práce téměř každý druhý člověk mladší 25 let a ve Španělsku je situace jen nepatrně lepší. V Itálii je mezi mladými nezaměstnána více než třetina. Nezaměstnanost mladých Jihoevropanů, která byla velkým problémem už před zavedením eura, ještě dále vzrostla následkem krize. EU zde nezůstává nečinná a první výsledky se již dostávají.

Politika na trhu práce je sice především věcí států EU, avšak Unie své členy v boji proti nezaměstnanosti podporuje. Vzhledem k hospodářské krizi patří redukce nezaměstnanosti mladých lidí aktuálně mezi deset hlavních priorit Evropské komise. V říjnu 2016 bylo v EU bez práce 4,2 milionu lidí mladších 25 let. Míra nezaměstnanosti dosahovala v této kategorii 18,4 procenta, přestože oproti maximu z ledna 2013 ve výši 24 procent šlo o znatelný pokles.

Státy EU uvedly v roce 2013 v život tzv. systém záruk pro mladé lidi, jímž se zavázaly zprostředkovávat lidem mladším 25 let v krátkém čase novou práci a připravit je na vstup na pracovní trh. Mladí, kteří ukončili vzdělávání či se právě stali nezaměstnanými, mají do čtyř měsíců dostat práci, učňovské místo, možnost dalšího vzdělávání či stáž. Na související programy vyčleňuje EU do roku 2018 zhruba 6,4 miliardy eur a do roku 2020 má být tato suma navýšena o další 2 miliardy eur.

Předseda Komise Jean-Claude Juncker označuje vysokou nezaměstnanost mladých lidí za „humanitární krizi“ a zdůrazňuje, že Evropa nesmí zůstat svěťadilem, kde jsou mladí lidé nezaměstnaní. Předseda Juncker prohlásil: „Nemohu a nebudu akceptovat, že děti tzv. generace Y mohou být po 70 letech první generací, jež bude chudší než její rodiče.“ Na tvorbu pracovních míst, odbornou přípravu a podnikatelství obecně je každoročně přidělováno dalších 10 miliard eur.

Systém záruk pro mladé lidi přináší první ovoce. Podle Komise se počet nezaměstnaných mladých lidí v letech 2013 až 2016 snížil o 1,6 milionu. Míra nezaměstnanosti ve stejném období klesla z 23,9 na 18,5 procenta. Koncem roku 2016 sice bylo bez práce či mimo systém vzdělávání stále ještě 6,6 milionu mladých lidí, avšak počet mladých, kteří se nepřipravují na výkon povolání, za uvedené období klesl o 900 000. Od ledna 2014 se do projektů v rámci záruk pro mladé lidi zapojilo 14 milionů mladých.

Komise chce doplnit úspěšný výměnný program Erasmus+ o program ErasmusPro, který podporuje dlouhodobější pracovní stáže učňů v zahraničí.

[Údaje Eurostatu k nezaměstnanosti mladých lidí \(srpen 2016, v němčině\)](#)

[Informace Komise k systému záruk pro mladé lidi \(v angličtině\)](#)

[Informace Komise k systému záruk pro mladé lidi v jednotlivých zemích EU](#)

[Investice do evropské mládeže: Otázky a odpovědi \(v angličtině\)](#)

Němečtí vědci dostávají miliardy z programu EU „Horizont 2020“

Hospodářský úspěch je nezdárka výsledkem inovativních konceptů a nových myšlenek. EU, aby udržela v globální konkurenci nápadů krok, vynakládá miliardy na podporu výzkumu, realizovaného často v mezinárodních vědeckých týmech.

Špičková věda a vedoucí postavení v průmyslu – tak znějí cíle programu EU s názvem „Horizont 2020“, který podporuje výzkum a inovace. Jen na podporu výzkumu poskytne EU ze svého rozpočtu v letech 2014 až 2020 zhruba 80 miliard eur. Přes 14 miliard eur z této sumy by mohlo směřovat do Německa, budou-li mít německé podniky a vědci i nadále tak dobré nápady.

Výzkum v oblasti témat důležitých pro budoucnost a celosvětových problémů nelze často ufinancovat z rozpočtů členských států a často se dá nejlépe provozovat v mezinárodních týmech. Příkladem je problém odolnosti vůči antibiotikům. V rámci projektů financovaných z peněz EU zjišťovali vědci údaje, jež v různých členských státech poukazují na různé příčiny a různý rozsah tohoto problému. Ozřejmilo se, jak a proč jsou určité členské státy v boji proti rezistentním bakteriím úspěšné. Z těchto výsledků nyní pro sebe vyvozují závěry i další státy, aby mohly proti tomuto problému zasáhnout.

V předchozím sedmém rámcovém výzkumném programu zaujalo čelnou pozici Německo, jehož 16 500 výzkumných pracovníků se účastnilo 8 000 projektů. Zvláště dobře si vedl Mnichov následovaný Berlínem, Kolínem nad Rýnem, Stuttgartem a Heidelbergem.

Německo má v Evropě tradičně nejproduktivnější vynálezce a už po léta si v tomto ohledu udržuje v Evropě první příčku. V roce 2015 němečtí vynálezci přihlásili u Evropského patentového úřadu v Mnichově plných 24 820 patentů. Z celkem 160 000 patentových přihlášek pocházelo přes 15 procent z Německa. V mezinárodním srovnání tak Německo zaujímalo v roce 2015 druhé místo za USA, třetí příčka připadla Japonsku.

EU se stará i o to, aby byli vynálezci a inovativní podniky schopni chránit své vynálezy v celoevropském měřítku a snáze. V prvním pololetí 2017 se začíná používat jednotný patent EU. Evropský patentový úřad tak může udělovat patenty, jež budou automaticky platit ve všech státech EU. Podniky tím ušetří hodně času a peněz. Případné spory bude v budoucnu navíc rozhodovat zvláštní evropský patentový soud, což podnikům opět ušetří souběžná řízení ve více státech EU.

[Internetová stránka Komise věnovaná programu Horizont 2020 \(v angličtině\)](#)

[Internetová stránka kontaktního místa pro program Horizont 2020 v Německu](#)

[Internetová stránka věnovaná jednotnému patentu](#)

EU zavádí evropský cloud pro vědu

V oblasti výzkumu se pracuje s obrovským množstvím výsledků a dat. Aby si je vědci v jednotlivých zemích mohli vzájemně vyměňovat a využívat je, chce Evropská komise do roku 2020 vytvořit evropský cloud sloužící vědeckým účelům.

Evropský cloud pro 1,7 milionu výzkumných pracovníků a 70 milionů odborníků v oblasti vědy a techniky

Tento projekt je zaměřen do budoucna – již od tohoto roku má tento nový cloud evropské vědecké obci zpřístupnit veškerá vědecká data, která vznikají při realizaci projektů v rámci programu EU v oblasti vědy „Horizont 2020“.

Díky cloudu se výzkumní pracovníci z univerzit a výzkumných institutů z celé Evropy a jejich kolegové po celém světě budou moci propojit a vzájemně sdílet a vyhodnocovat velké množství vědeckých poznatků a údajů z výzkumu. Do roku 2020 bude moci virtuální prostředí využívat přibližně 1,7 milionu výzkumných pracovníků a 70 milionů odborníků v oblasti vědy a techniky v Evropě.

Evropská komise na tento cloud vyčlenila dvě miliardy eur a dalších 4,7 miliardy eur má být financováno z veřejných a soukromých zdrojů. Cílem je, aby Evropa v celosvětovém měřítku posílila svou konkurenceschopnost, pokud jde o analýzu dat velkého objemu. Cloud usnadní život i začínajícím podnikům a malým a středním podnikům.

Data uložená v cloudu mají být k dispozici i výzkumným pracovníkům z průmyslu a veřejného sektoru, kteří za přístup budou muset zaplatit. Stěžejní iniciativou chce Komise v roce 2018 podpořit vývoj nových superpočítačů využívajících kvantové technologie.

[Evropská komise k tématu cloudu](#)

EU propojuje Evropu – bezplatné Wi-Fi připojení ve městech i na venkově

Ať už jsou lidé v práci, doma či na cestách, chtějí být neustále on-line, aby si mohli přečíst e-mail nebo případně poslat fotku. K tomu je zapotřebí kvalitní internetové připojení, a to i ve veřejném prostoru. O to se zasazuje i EU.

Díky plnému spuštění sítě 5G mohou do roku 2025 vzniknout více než 2 miliony pracovních míst

Bezplatné Wi-Fi připojení na veřejných místech – to je sen mnoha uživatelů chytrých telefonů. Evropská komise chce tohoto kýženého stavu dosáhnout, a proto v září 2016 představila iniciativu týkající se této problematiky. Do roku 2020 by na nejdůležitějších veřejných místech v evropských městech a vesnicích mělo být zajištěno bezplatné a superrychlé internetové připojení – například v knihovnách, parcích či ve veřejných budovách. Za tímto účelem EU vyčlenila 120 milionů EUR.

Podporu z prostředků EU má do roku 2020 využít šest až osm tisíc měst a obcí. Obce získají zařízení pro Wi-Fi připojení bezplatně, neboť EU jim uhradí výdaje na technické vybavení a instalaci hotspotů WiFi4EU. Komise vyzvala místní orgány, aby zavedly nové služby, jako jsou plány měst pro turisty, internetové formuláře pro úřady nebo informace o zdravotních službách. Předpokladem je, aby města nevyřadila žádnou stávající nabídku soukromého nebo veřejného Wi-Fi připojení a aby provozovatelé sítí byli schopni zajistit rychlost připojení alespoň 30 MB/s. Tato iniciativa se tak tedy zaměřuje především na oblasti, v nichž by bez podpory EU žádné bezdrátové sítě nebyly. Žádosti lze podávat od léta 2017.

Kromě toho mají i občané v odlehlých regionech získat rychlý mobilní internet za dostupné ceny. Do roku 2025 má být spotřebitelům v celé Evropě k dispozici superrychlý mobilní internet 5G. „Díky tomu by v EU mohly vzniknout dva miliony nových pracovních míst,“ uvedl předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker. Komise v roce 2013 zahájila partnerství veřejného a soukromého sektoru s podporou ve výši 700 milionů EUR z veřejných prostředků, jehož cílem je napomoci prosazení technologie 5G v Evropě.

[Evropská komise k programu WiFi4EU](#)

EU podporuje Evropu kultur

EU není členským státům užitečná jen v oblasti politické a hospodářské, ale i v oblasti kultury. Existuje celá řada podpůrných programů, které pomáhají režisérům, hercům, zpěvákům a dalším umělcům prosadit se. Čím by například byla světová kinematografie bez evropského filmu?

Jean Monnet, jeden z otců zakladatelů spojené Evropy, napsal ve svých memoárech: „Kdybych měl začít znovu, začal bych kulturou.“ Tento výrok je chápán jako výraz uznání, že kultura je důležitým motorem evropské integrace. Již po staletí má totiž Evropa společnou kulturní historii.

Pokud jde o oblast kultury, mají jednotlivé členské státy svou vlastní politiku, avšak dostává se jim podpory ze strany EU. Cílem je chránit kulturní rozmanitost a zachovávat kulturní dědictví, podporovat umělce v jejich tvorbě a napomáhat kulturní výměně. V souvislosti s přílivem uprchlíků se součástí tohoto cíle koncem roku 2015 stal i mezikulturní dialog.

Kulturní a tvůrčí odvětví v Evropě zajišťují více než sedm milionů pracovních míst. Evropský film je velmi rozmanitý, což dokládají kasovní trháky jako „Amélie z Montmartru“ či „Goodbye, Lenin!“. Aby těchto úspěchů mohlo být dosaženo, poskytuje EU od roku 1990 režisérům a producentům filmů pro kina a televizních filmů finanční podporu. Kvalitu evropského filmu podporuje EU tím, že finančně přispívá na filmové festivaly, podporuje půjčování a prodej filmů vzniklých v evropské koprodukcí, stejně jako produkci televizních seriálů. Podporuje také sítě kin, jako např. síť „Europa Cinemas“, která sdružuje kina uvádějící vysoký podíl evropských filmů.

Že je podpora filmu úspěšná, dokládají konkrétní čísla – od začátku její existence se počet evropských filmů v kinech ztrojnásobil a jejich tehdejší podíl na trhu ve výši necelých 10 % narostl na dnešních více než 33 %.

Klíčovým nástrojem EU na podporu kultury je program „Kreativní Evropa“. V jeho rámci je do roku 2020 na posílení postavení kulturního a tvůrčího odvětví v Evropě k dispozici zhruba 1,46 miliardy EUR. Tento program zastřešuje dílčí programy „Kultura“ a „MEDIA“.

V roce 2016 byl navíc zřízen nový záruční fond, který pomáhá malým podnikům působícím v tvůrčím odvětví. Program tak podporuje mezinárodní turné a výstavy, ale také literární překlady beletrie, jakož i další vzdělávání mladých umělců.

Podpory se jakožto vyslanci evropské kultury již dlouhou dobu dostává také Orchestru mladých Evropské unie založenému v roce 1976. V průběhu let hrálo v tomto orchestru již více než 3000 hudebníků, což z něj udělalo symbol kulturní rozmanitosti Evropy. Budoucnost orchestru, v němž působili i tak velcí dirigenti jako Leonard Bernstein či Herbert von Karajan, je díky iniciativě Evropské komise zajištěna.

[Internetové stránky dílčího programu MEDIA v rámci programu Kreativní Evropa](#)

[Internetové stránky o kultuře v EU](#)

[Internetové stránky Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast \(v němčině\)](#)

EU chrání kulturní rozmanitost a vyznamenává hlavní města kultury

Co mají společného Berlín, Výmar a Essen? Všechna tři města již byla evropskými hlavními městy kultury. Jsou zárukou živoucí kulturní scény v Evropě, přičemž využívají peněz z Bruselu. Žádný jiný kontinent na světě se nemůže pyšnit tak rozmanitým kulturním dědictvím na tak malém prostoru jako Evropa.

Od roku 1985 propůjčuje Evropská unie titul „Evropské hlavní město kultury“. Tato iniciativa má za cíl „vzdvihnout bohatství a rozmanitost evropských kultur“, oživit cestovní ruch a zvýšit atraktivitu měst. Upevňuje rovněž v evropských občanech pocit příslušnosti ke společnému kulturnímu prostoru. Pro každé evropské hlavní město kultury je vyhrazeno 1,5 milionu eur, jež vybraná města získávají prostřednictvím „ceny Meliny Mercouriové“. Tato bývalá řecká ministryně kultury stála u zrodu tohoto programu.

Prvním hlavním městem kultury byly Athény. Jako první německé město získal tento titul v roce 1988 Berlín, po něm v roce 1999 Výmar a za Porúří pak v roce 2010 Essen. Hlavními městy kultury pro rok 2017 jsou Aarhus v Dánsku a Pafos na Kypru, které na počest toho letos uspořádají řadu výstav, festivalů, divadelních představení a hudebních akcí. Města jsou oficiálně jmenována s čtyřletým předstihem. Zpočátku bylo na každý rok voleno vždy jen jedno evropské hlavní město kultury, avšak od roku 2001 jsou vzhledem k velkému zájmu měst jmenována většinou dvě. Tento titul byl přiznán již více než 50 evropským městům.

EU také uděluje ceny v oblasti kultury, jako je například evropská cena za populární hudbu (EBBA). Tu získají umělci, jimž se jejich debutovým albem podaří oslovit co nejširší publikum za hranicemi jejich země. Mezi oceněnými za rok 2017 je také německá zpěvačka Namika, která cenu získala za to, že její úspěšný singl „Lieblingsmensch“ došel přední pozice hitparád i mimo Německo.

Evropa je v oblasti kultury absolutní světovou jedničkou. Vždyť kde jinde než na evropském kontinentu najdeme tolik památek světového významu chráněných UNESCO. Kromě toho EU zavedla označení „Evropské dědictví“. Je udělováno místům, která mají zvláštní význam z hlediska historie či ideálů evropské integrace. V Německu mezi ně patří zámek Hambach a města Münster a Osnabrück, kde probíhala jednání o vestfálském míru. Nedávno získala označení „Evropské dědictví“ památná místa spojená s reformací a se železnou oponou – v obou případech jako skupina míst. Mezi památky spojené s reformací se řadí celkem dvacet různých míst – mimo jiné hrad Wartburg v Eisenachu a rodný dům Martina Luthera v Eislebenu. Památkami spojenými se železnou oponou jsou mimo jiné památník Berlínské zdi a kostel svatého Mikuláše v Lipsku, které připomínají pád proslulé zdi. Kritériem výběru není krása stavby či její architektonická hodnota, ale význam, který takové památné místo pro Evropu má. Tím se označení „Evropské dědictví“ například liší od vyznamenání, jakým je přijetí na seznam světového dědictví UNESCO.

Od tohoto roku budou také existovat tzv. „kulturní trasy“, které propojí různé památky a budou upozorňovat na pořádané akce jako festivaly a výstavy. Tento projekt připravila Evropská komise společně s organizací UNESCO. Turisté získají informace a plánky související s danými kulturními památkami prostřednictvím aplikace na mobilním telefonu.

[Seznam hlavních měst kultury](#)

[Spolková vláda o označení „Evropské dědictví“](#)

[UNESCO a Evropská komise o kulturních trasách \(v angličtině\)](#)

Část 9: EU zajišťuje vnitřní bezpečnost

EU bojuje proti terorismu

Útoky v Bruselu, Paříži a Berlíně ukázaly, že islámský terorismus se nezastaví před národními hranicemi. Zároveň vyšlo najevo, jak nedostatečná je součinnost členských států EU, pokud jde o koordinaci a výměnu informací. EU podporuje úzkou spolupráci svých členů, neboť žádná země EU není schopna sama bojovat proti hrozbám, jež nerespektují hranice.

Od bombových útoků v Madridu v roce 2004 došlo v Evropě již k více než 30 teroristickým útokům. Přišlo při nich o život více než 600 lidí ve městech jako Londýn, Paříž, Brusel, Nice nebo Berlín. Proto Komise přikládá otázce bezpečnosti nejvyšší prioritu. Díky společným cílům a jednotným právním předpisům může EU zlepšit spolupráci mezi členskými státy a lépe ochránit své občany.

Nové Evropské centrum pro boj proti terorismu při Europolu podporuje vnitrostátní snahy zaměřené na boj proti terorismu a závažné trestné činnosti

Na společné strategii v boji proti terorismu se členské státy EU dohodly již v roce 2005. Od té doby lze díky přísnějším pravidlům snáze odstavovat teroristy od finančních zdrojů a zamezovat praní peněz. Také nabývání a držení střelných zbraní je přísněji kontrolováno. Spolu s internetovými společnostmi zasahuje EU proti teroristické propagandě na internetu a bojuje proti radikalizaci a náboru ve školách a věznicích.

Do května 2018 chce EU zavést systém, který umožní shromažďovat informace o cestujících v letecké přepravě (tzv. jmenná evidence cestujících (PNR)) a využívat je pro účely trestního stíhání. Členské státy do té doby zřídí centrální úřad, který bude od leteckých společností sbírat údaje o cestujících, jako je adresa, telefonní číslo, data cesty a její trasa. Kromě toho Komise navrhla systém EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS), který má umožnit předběžné prověření státních příslušníků třetích zemí nepodléhajících vízové povinnosti, kteří cestují do schengenského prostoru.

Aby pachatelé teroristických útoků nemohli nerušeně prchat po celé Evropě, chce Evropská komise zřídit Schengenský informační systém (SIS), což má být databáze nápomocná při pátracích akcích. To vyžaduje, aby po podezřelých osobách bylo vyhlášeno pátrání a aby zákazy vstupu pro státní příslušníky třetích zemí byly povinně zadávány do SIS.

Evropský policejní úřad v Haagu – Europol – bude posílen. Europol pomáhá vnitrostátním policejním složkám například zapojováním společných vyšetřovacích týmů. I v reakci na pařížské útoky koncem roku 2015 Europol zřídil protiteroristické centrum. Působí v něm 60 specialistů, kteří od různých bezpečnostních úřadů shromažďují informace např. o osobách navrátilých se z džihádistických bojů na Blízkém východě.

[Rad EU o strategii pro boj proti terorismu](#)

[Budování bezpečnostní unie v Evropě \(v němčině\)](#)

[Evropská komise o reformě Schengenského informačního systému](#)

[Palné zbraně: dohoda o návrhu Komise na zvýšení bezpečnosti občanů \(v němčině\)](#)

EU zasahuje proti organizovanému zločinu

Bankovní loupeže, pašování, obchodování s drogami a praní peněz – organizovaný zločin dnes v Evropě operuje napříč hranicemi. Evropská unie usiluje o to, aby členské státy v boji proti trestné činnosti lépe spolupracovaly.

V Evropě bez vnitřních hranic se ani zločin neomezuje jen na území jednotlivých států. Proto musí policejní a justiční orgány úzce spolupracovat v rámci celé EU. Základem této spolupráce je evropský zatykač zavedený v roce 2002, díky němuž národní zatykače vydané v jednotlivých státech platí v celé Evropě. To umožňuje snazší a rychlejší vydávání pachatelů trestné činnosti a podezřelých, kteří se ukrývají v jiné evropské zemi.

Celoevropská pátrací databáze „Schengenský informační systém“ (SIS) umožňuje pohraniční strážní snáze odhalovat zločince. Obsahuje seznam hledaných pachatelů trestné činnosti, ale také zbraní, odcizených vozidel a ztracených dokladů, což usnadnilo pátrací akce.

EU rovněž sdružila skupinu vysoce postavených soudců a státních zástupců ze všech členských států EU v rámci úřadu Eurojust. Jejich úkolem je vést vyšetřování závažných případů přeshraniční trestné činnosti a napomáhat vnitrostátním orgánům činným v trestním řízení.

Důležitou roli hraje také evropský policejní úřad Europol sídlící v nizozemském Haagu. Pracuje pro něj přibližně 100 expertů a kriminalistů-analytiků, kteří shromažďují informace a údaje o pachatelích trestné činnosti a napomáhají při pátracích akcích. Europol nejen vypracovává analýzy trestné činnosti a terorismu, ale poskytuje vnitrostátním orgánům i zcela konkrétní pomoc při dopadení pachatelů zločinu. Na internetových stránkách eumostwanted.eu jsou zveřejněny zatykače vydané na nejhledanější mezinárodní zločince.

Na posílení policejní spolupráce je z rozpočtu EU až do roku 2020 vyčleněna částka převyšující jednu miliardu eur. Jsou z ní mimo jiné financovány společné vyšetřovací týmy, odborná příprava či nové technologie v různých zemích EU. Od roku 2013 například existuje společný vyšetřovací tým složený ze státních zastupitelství a policie ze spolkové země Braniborsko a z Polska, který je činný v boji proti přeshraničně operujícím zločineckým skupinám. V pohraničních oblastech kromě toho fungují tzv. „společná střediska policejní a celní spolupráce“, která bavorské, saské a české policii a celním úředníkům umožňují koordinovat společné operace.

Mimochodem trest smrti se v EU neuděluje ani v případě těch nejtěžších zločinů, jako je vražda. To by totiž odporovalo hodnotám, jež Evropská unie vyznává. Jak prohlásil předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker: „My Evropané říkáme trestu smrti jasné „ne“. Lidského života si vážíme a věříme v jeho hodnotu.“

[Internetová stránka o Europolu](#)

[Internetová stránka Europolu se seznamem nejhledanějších zločinců \(v angličtině\)](#)

[Internetové stránky Evropské komise o Eurojustu \(v angličtině\)](#)

EU chrání ženy a děti před obchodováním s lidmi a zneužíváním

Obchodování s lidmi a pohlavní zneužívání žen a dětí jsou zavrženíhodnými zločiny. EU vypracovala speciální programy, jež usnadňují zásah proti pachatelům.

Ženy tvoří více než tři čtvrtiny obětí obchodování s lidmi nebo zneužívání v EU. Většina z nich je i za použití násilí nucena k prostituci nebo k práci za nízkou mzdu. Stále častěji tento osud stihá i děti. Převážná část obětí pochází z 28 zemí EU, přičemž většina z nich z Rumunska a Bulharska. Obchodování s lidmi zahrnuje například nucenou prostituci, nucenou práci nebo obchodování s orgány. Podle zprávy EU bylo v letech 2013 až 2014 v Unii registrováno celkem 15 846 žen, mužů, dívek a chlapců jako oběti obchodování s lidmi.

Evropa postupuje v boji proti obchodování s lidmi jednotně. Jedná se mimo jiné o prevenci, ochranu obětí, trestní stíhání a mezinárodní spolupráci. Evropská komise například zřídila elektronickou platformu sdružující zhruba 100 organizací z celé Evropy, které si jejím prostřednictvím chtějí vyměňovat podněty, zkušenosti a iniciativy týkající se pomoci obětem.

Právní předpisy EU přiznávají obětem obchodování s lidmi zaručená práva, jako je např. právo na právní pomoc, lékařskou péči a dočasný pobyt.

[Zpráva o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi ze dne 19. května 2016 \(v němčině\)](#)

[Směrnice EU z roku 2011 o prevenci obchodování s lidmi a boji proti němu](#)

[Publikace Evropské komise o právech přiznaných obětem obchodování s lidmi](#)

Část 10: Evropa se angažuje ve světě

Evropa poskytuje ve světovém měřítku největší díl rozvojové pomoci

Evropská unie významně přispívá ke snižování chudoby ve světě – EU a členské státy jsou největšími poskytovateli rozvojové pomoci na světě. Dohromady vydávají více než taková velmoc, jako jsou USA.

Více než polovina celkového objemu rozvojové pomoci ve světě má svůj původ v Evropě. V roce 2015 uvolnila Evropská unie a její členské státy rekordních 68 miliard eur, což je o 15 % více než v předchozím roce. Během uprchlické krize tak členské státy své příspěvky ještě navýšily.

EU a její členské státy jsou největšími dárci na světě

Oficiální rozvojová pomoc:

EU zůstává s odstupem na prvním místě, i pokud výši výdajů vztáhneme k výkonnosti ekonomiky. Objem poskytované rozvojové pomoci narostl na 0,47 % hrubého národního důchodu, čímž je tento podíl dvakrát vyšší ve srovnání se zeměmi, jež nejsou členy EU (0,21 %). Docílit úrovně 0,7 %, kterou určila OSN, si však země EU kvůli hospodářské krizi a napjatým rozpočtům zatím nemohly dovolit. Nicméně chtějí této hodnoty dosáhnout do roku 2030. V případě Německa tento podíl činí 0,52 %.

Hlavním cílem politiky EU v oblasti rozvojové spolupráce je podle Smlouvy o fungování Evropské unie „snižování a výhledově i vymýcení chudoby“. To zahrnuje například zajištění potravin, pitné vody a vzdělávání a boj proti chorobám jako AIDS. K dalším cílům patří ochrana lidských práv a demokracie, podpora rovnosti mezi ženami a muži a vypořádání se s dopady změny klimatu a problémů týkajících se životního prostředí. Při uskutečňování těchto cílů EU prostřednictvím svých rozvojových programů podporuje 160 partnerských zemí. Aby zvýšila účinnost rozvojové pomoci, chce se zaměřit na ty nejchudší země. Potravinovou pomoc tak například obdrží země Sahelu.

Jakožto nejdůležitější obchodní partner rozvojových zemí jim EU umožňuje bezcelní přístup na evropský trh. Smyslem takovýchto pobídek je přimět tamní vlády k tomu, aby podle evropského vzoru přijaly za své mezinárodní normy, jako jsou základní práva či pracovní práva.

Aby realizace projektů a programů probíhala úspěšně, spolupracuje EU úzce s mezinárodními partnery, jako jsou UNICEF, OECD a OSN.

[Sdělení Komise ze dne 13. dubna 2016 \(v němčině\)](#)

Evropa pomáhá v krizi v Sýrii

Občanská válka v Sýrii vyhnání z této země miliony lidí. EU poskytla bezpečné útočiště většímu počtu syrských uprchlíků než jakákoli jiná země, která nesousedí se Sýrií. Nikdo jiný tolik neinvestuje do školního vzdělávání syrských dětí jako EU.

EU a její členské státy navíc přispívají v mezinárodním měřítku největším balíkem peněz – na syrské uprchlíky v Sýrii a v zemích, které přijaly velká množství uprchlíků (Libanon, Jordánsko, Turecko, Irák a Egypt), již uvolnily více než 9,2 miliardy eur. V tom je zahrnuta přímá humanitární pomoc i rozvojová a hospodářská pomoc.

Tyto finanční prostředky zajistily lidem přístup k nezávadné pitné vodě a uspokojení základních hygienických potřeb. Humanitární pomoc EU zajistila lepší podmínky pro více než 1,15 milionu uprchlíků. Byly jim poskytnuty potraviny, dostalo se jim lékařské péče a děti byly očkovány. Bylo zajištěno přístřeší pro více než milion lidí. Pro stovky tisíc syrských dětí byla díky pomoci EU zabezpečena školní výuka. Jak uvedla vysoká představitelka EU pro zahraniční věci Federica Mogheriniová: „Nikdo jiný tolik neinvestuje do vzdělávání syrských dětí jako EU, ať už v samotné Sýrii či v sousedních zemích.“

V úsilí o nastolení míru v Sýrii zastává EU úlohu zprostředkovatele a na mezinárodních konferencích se zasazuje o mír.

[Informační přehled Evropské komise o Sýrii \(v angličtině\)](#)

[Internetové stránky Evropské komise o pomoci EU poskytované Sýrii \(v angličtině\)](#)

[Projev vysoké představitelky EU pro zahraniční věci Federicy Mogheriniové ze dne 7. prosince 2016 v Berlíně \(v angličtině\)](#)

EU podporuje své sousedy

Vytvořit kolem EU „okruh stabilních, přátelských států“ – to je cílem evropské politiky sousedství, která byla vytvořena v roce 2004 po rozšíření EU směrem na východ. Prostřednictvím této politiky bude EU nadále bránit univerzální hodnoty a hledat způsoby, jak účinněji podporovat demokracii, základní svobody a právní stát.

Jde o to, aby prosperita a bezpečnost byly zajištěny pro všechny a aby se rozšířená EU a její sousedé vzájemně nevzdalovali. Tato strategie přináší stabilitu celému kontinentu i jeho sousedům.

Evropská politika sousedství poskytuje rámec pro spolupráci s 16 partnerskými zeměmi na východě, jihu a jihovýchodě EU. Pokud jde o východní Evropu, je středem pozornosti Ukrajina, Bělorusko a Moldavsko a rovněž jižní Kavkaz (Arménie, Ázerbájdžán a Gruzie), ve středomořském regionu je pozornost soustředěna na severoafrické země Maroko, Alžírsko, Tunisko, Libyi a Egypt a na Blízkém východě zase na Izrael, Palestinská autonomní území, Jordánsko, Libanon a Sýrii. Smyslem politiky sousedství je podporovat demokracii, hospodářské reformy a bezpečnost na vnějších hranicích EU. Jde ale také o omezení nelegální migrace a boj proti obchodování s lidmi a terorismu.

EU se rovněž hlásí ke spoluodpovědnosti za předcházení regionálním konfliktům a jejich řešení – zprostředkovala například dohodu mezi Srbskem a Kosovem po dlouholetém konfliktu v Kosovu. Jak uvedla vysoká představitelka EU pro zahraniční věci Federica Mogheriniová: „O podporu mírových procesů nás žádají země z celého světa.“

EU přitom svým sousedům pomáhá tím, že jim nabízí své politické zkušenosti a odborné znalosti, a přibližně dvěma miliardami eur ročně přispívá i finančně. Na období 2014 až 2020 Evropská unie vyčlenila finanční prostředky ve výši 15,4 miliardy eur, jež mají být použity v rámci evropského nástroje sousedství a partnerství (ENPI). Pomoc je poskytována i formou půjček od Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Kromě toho EU nabízí také zjednodušení obchodního a vízového styku.

Jako doplněk evropské politiky sousedství byla v roce 2008 založena Unie pro Středomoří a v roce 2009 potom Východní partnerství.

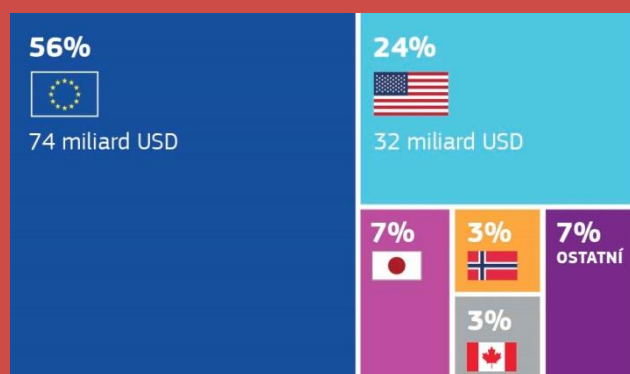
[Nová evropská politika sousedství: pevnější partnerství pro lepší vztahy, 18. listopadu 2015](#)

Evropa je největším poskytovatelem humanitární pomoci ve světě

Ať už se jedná o hladomor v Somálsku, uprchlickou krizi v okolí města Mosul v Iráku nebo situaci po zemětřesení v Nepálu – EU pomáhá při velkých krizích a katastrofách po celé zeměkouli. V tomto směru jde celému světu příkladem. Společně se svými členskými státy je EU největším světovým poskytovatelem humanitární pomoci na záchranu životů. Často Evropané přichází na postižená místa s pomocí dříve než kdokoli jiný.

EU je největším poskytovatelem rozvojové a humanitární pomoci

(v % na celkové pomoci a v mld. USD)

Zdroj: OECD, 2015, EU=EU a její členské státy

Od roku 1992 poskytuje Evropská komise humanitární pomoc ve více než 110 zemích. Navzdory hospodářské krizi a napjatým rozpočtům jsou na tyto účely ročně uvolňovány finanční prostředky ve výši zhruba jedné miliardy eur, což představuje 1 % souhrnného rozpočtu EU nebo v přepočtu dvě eura na jednoho občana EU ročně. Z těchto peněz EU každý rok pomůže zhruba 120 milionům obětí ozbrojených konfliktů a přírodních katastrof, a zachraňuje tím životy. Obyvatelům mimoevropských zemí, kteří se stanou oběťmi přírodních katastrof či válek a konfliktů, se tak dostane okamžité pomoci v nouzi.

Finanční prostředky poskytované v rámci pomoci při mimořádných událostech nalézají v současné době využití především v souvislosti s uprchlickou krizí. Podle odhadů EU muselo v důsledku konfliktů a násilí své domovy opustit 65 milionů lidí po celém světě, z toho 21,3 milionu uprchlíků a 40,8 milionu vysídlených osob, které zůstávají ve své zemi. Pomoc při mimořádných událostech je ale využívána i v případě zemětřesení, epidemií či teroristických útoků.

Největší část finančních prostředků (přibližně 40 %) se utratí za potraviny. Dále se těmito penězi financuje zdravotní péče a lékařská pomoc, zajištění vody a uspokojení hygienických potřeb, pořízení stanů a přístřeší, jakož i školní výuka v krizových situacích. Aby se peníze skutečně dostaly na místo určení, spolupracuje EU s mezinárodními partnery, jako je OSN. Největší část pomoci (40 %) směřuje do Afriky, avšak významnými regiony v tomto smyslu jsou i Blízký východ, Středomoří, Asie a Latinská Amerika.

Kromě poskytování pomoci při mimořádných událostech koordinuje útvar Evropské komise odpovědný za humanitární pomoc a civilní ochranu v zahraničí (ECHO) i evropskou pomoc při katastrofách v celém světě. Od roku 2001 tak Brusel koordinuje pomoc zúčastněných zemí v Evropě i v ostatních částech světa.

Mimochodem, když EU získala Nobelovu cenu míru za rok 2012, navýšila Evropská komise s tím spojenou finanční odměnu na dva miliony eur a celou částku věnovala na iniciativu EU „Děti míru“, tzn. pro děti žijící v oblastech konfliktů.

[Internetové stránky Evropské komise o odstraňování následků katastrof \(v angličtině\)](#)

[Sdělení Evropské komise o použití finanční odměny za Nobelovu cenu míru \(v němčině\)](#)

Část 11: Evropa pomáhá při celosvětové uprchlické krizi

Evropa zachraňuje lidské životy

Do Evropy přicházejí v naději na lepší život nebo utíkají před válkou a útlakem. Většina migrantů se na nebezpečnou cestu do Evropy vydává přes Středozemní moře – a často na vyřazených lodích. Když se loď ocitne mimo libyjské pobřežní vody a začne se potápět, mají evropské lodi povinnost zachránit její pasažéry.

Největší uprchlická cesta momentálně vede ze severní Afriky, zpravidla z Libye, do Itálie. Cesta je to životu nebezpečná – poptávka je velká, a bezohlední převaděči tak naloďují stále více osob, i když lodě nejsou pro plavbu způsobilé. Podle výpočtů Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zahynulo v roce 2016 při pokusu dostat se na evropskou stranu Středozemního moře nejméně 5 000 osob. Celkem se podle odhadů Frontexu v loňském roce (2016) dostalo přes Středozemní moře zhruba 364 000 osob. Většina jich pocházela z Nigérie, Eritrey, Guineje, Pobřeží slonoviny a z Gambie.

EU má od roku 2004 vlastní agenturu, která je odpovědná za ochranu hranic a za záchranné akce na moři – pohraniční agenturu Frontex se sídlem ve Varšavě. Agentura byla při svých úkolech dlouhou dobu závislá na členských státech EU. Dostávala od nich k dispozici pohraniční stráž a materiál jako vrtulníky a lodě, jež pak plují pod vlajkou EU. Díky vytvoření evropské pohraniční a pobřežní stráže již dnes disponuje agentura i vlastním vybavením a rezervním týmem pro rychlé nasazení čítajícím 1500 příslušníků pohraniční stráže ze členských států.

Rozpočet Frontexu od jeho založení neustále narůstal: v roce 2016 měla agentura k dispozici 254 milionů eur. Pro srovnání – v roce 2016 činil rozpočet evropského policejního úřadu Europol 100 milionů eur.

Během uprchlické krize se úkoly agentury pro ochranu hranic rozšířily a zvýšil se počet jejich zaměstnanců. Frontex například pomáhá Řecku s registrací přicházejících uprchlíků. Agentura také koordinuje návrat migrantů, kteří nelegálně vstoupili na území EU, a zachraňuje uprchlíky ve Středozemním moři před utonutím.

Od roku 2015 se zdroje a prostředky na námořní operace EU ztrojnásobily. Díky společným operacím EU Poseidon, Triton a Sophia tak bylo od roku 2015 ve Středozemním a v Egejském moři zachráněno více než 400 000 lidských životů. Bylo znehodnoceno celkem 303 lodí, jež používaly kriminální sítě, a před italské orgány bylo předvedeno celkem 89 osob podezřelých z převaděčství a obchodování s lidmi.

**Zachránili jsme
lidské životy.**

**V letech 2015–2016
bylo na moři
zachráněno více
než 400 000 osob**

Námořní operace Sophia byla ostatně pojmenována po dítěti, které se narodilo 24. srpna 2015 na palubě německé fregaty Schleswig-Holstein, když zasahovala v centrální části Středozemního moře v rámci akce pracovní skupiny EUNAVFOR MED.

[Sdělení o Frontexu ze dne 6. ledna 2017 \(v angličtině\)](#)

[Námořní operace EU Sophia \(v angličtině\)](#)

[Operace EU ve Středomoří \(v angličtině\)](#)

Evropa chrání své hranice

Rok 2015 byl rokem uprchlické krize. Tolik lidí do EU, a zejména do Německa, nikdy předtím nepřišlo. A proto se hlasy, které volaly po lepší ochraně vnějších hranic EU, začaly ozývat hlasitěji. Od roku 2016 má EU novou Evropskou pohraniční a pobřežní stráž.

Nová Evropská pohraniční a pobřežní stráž je lépe vybavena a disponuje kontingentem 1 500 pohraničnicků, kteří mohou být rychle povoláni ze zálohy. Vznikla z agentury Evropské unie Frontex, ale na rozdíl od ní již není závislá na podpoře členských států. Nemusí tedy čekat, až jí členské státy zapůjčí vybavení, ale může si ho sama pořizovat. Do roku 2020 by se měl počet jejích stálých zaměstnanců zvýšit na tisíc osob, oproti Frontexu tedy bude mít více než dvojnásobek personálu. Nová Evropská pohraniční a pobřežní stráž je již činná na turecko-bulharské hranici a na severní hranici Řecka.

EU navíc posílila Schengenský hraniční kodex. Tím se do budoucna závazně stanoví kontrola všech občanů EU při vstupu i výstupu z Evropské unie. Státní příslušníci třetích zemí se systematicky musí kontrolovat již nyní. Odhaduje se, že 5 000 občanů EU odešlo do oblastí konfliktů a že se připojili k teroristickým skupinám a k tzv. IS. Po návratu do Evropy se někteří z těchto zahraničních bojovníků podíleli na teroristických útocích.

Evropská komise kromě toho v listopadu 2016 představila svůj záměr vytvořit systém pro registrování cestujících na vstupu (ETIAS) – podobný systém již mají například USA. Tento systém má občany třetích zemí, kteří cestují do schengenského prostoru bez víz, již dopředu zaevidovat a prověřit. Do systému se pokaždé zanese čas, místo a důvod cesty. Vyšetřovatelé tyto údaje předem porovnají s databázemi bezpečnostních složek a se seznamy teroristů a rozhodnou, zda smí daná osoba na území EU vstoupit. Jedná se tedy v podstatě o automatizovaný systém vydávání vstupních povolení. „Musíme vědět, kdo překračuje naše hranice“, řekl předseda Komise Jean-Claude Juncker. Cestující ze třetích zemí se tedy do budoucna budou muset předem zaregistrovat online pomocí internetového formuláře.

Tím chce EU zabránit teroristům, zločincům a lidem, kteří bojovali v zemích stížených občanskou válkou, zabránit ve vstupu na své území. Registrační systém by měl být provozuschopný od roku 2020 a bude jej moci využívat i evropský policejní úřad Europol. Vybudování tohoto systému bude vyžadovat investice odhadem ve výši 212 milionů eur.

[Sdělení Evropské komise k systému EU pro cestovní informace](#)

[Informační přehled: Systematické kontroly na vnějších hranicích EU \(v angličtině\)](#)

Evropa bojuje proti převaděčům

Utíkat do Evropy je nebezpečné. Devět z deseti uprchlíků a migrantů zaplatilo organizovaným zločincům, kteří obchodují s lidmi. Převaděči si díky migrantům, jež převedli do Řecka nebo do Itálie, jen v roce 2015 přišli na více než 4 miliardy eur. EU proti takovým převaděčským sítím bojuje.

Vojenské lodě států EU hlídají od léta 2015 v rámci operace Sophia u libyjského pobřeží. Jejich hlavním úkolem je najít převaděčské lodě, obsadit je a zajmout jejich posádku. K tomu přibyl i boj proti pašování zbraní s cílem odříznout teroristickou skupinu IS od zásobování. Svě síly v Egejském moři přitom EU spojila s tureckými úřady a s vojenskou aliancí NATO.

A v rámci operace Sophia je podporována i libyjská pobřežní stráž – prostřednictvím vzdělávacích programů. Na jaře 2017 by měla začít fungovat středomořská síť Seahorse a podporovat pohraniční orgány severoafrických zemí v boji proti převaděčům a obchodníkům s lidmi.

V březnu 2016 se EU dohodla s Tureckem na uzavření převaděčských cest přes Egejské moře. Místo nebezpečného přeplutí Egejského moře mají syrští uprchlíci možnost využít bezpečné a legální způsoby, jak se do EU dostat. A jasně se ukazuje, že dohoda je úspěšná: zatímco ještě v říjnu 2015 přes Egejské moře do EU denně vstupovalo 10 000 migrantů, klesl po vstupu dohody EU a Turecka v platnost počet příchozích na pouhých 100 denně. Aby mohli uprchlíci v Turecku žít důstojně a začít nový život, dala EU k dispozici nejprve 3 miliardy eur. Z této částky se mimo jiné financuje výuka statisíců syrských dětí v Turecku.

Členským státům pomáhá od roku 2016 s rozbíjením zločineckých sítí, jež se podílejí na organizovaném převádění uprchlíků, také Evropské středisko pro boj proti převaděčství, které bylo nově zřízeno při Europolu.

[Informace o operaci Sophia \(v angličtině\)](#)

[Evropské středisko pro boj proti převaděčství](#)

Evropa bojuje s příčinami migrace

Lidé opouštějí své země z různých důvodů. Kvůli válce, chudobě nebo kvůli pronásledování z politických důvodů. EU chce prostřednictvím nových migračních partnerství nabídnout lidem, aby měli ve své vlasti lepší perspektivu.

Ze Sýrie lidé prchají před válkou, z Eritreje před chudobou a útlakem, z Nigérie před islamistickou teroristickou skupinou Boko Haram nebo jenom za lepším životem. EU s některými africkými zeměmi intenzivněji spolupracuje na tom, aby se v těchto zemích zlepšily životní podmínky a aby mohli uprchlíci zůstat v blízkosti své vlasti.

Více než
10 miliard eur
mobilizovaných v letech
2015–2016 v reakci
na uprchlickou krizi

EU tak chce řešit samotnou příčinu migrace. Evropská unie tak zřídila nouzový svěřenský fond pro Afriku ve výši více než 2,4 miliard eur financovaný z evropského rozpočtu a z Evropského rozvojového fondu, ale i z příspěvků členských států a jiných poskytovatelů, a pomocí tohoto fondu chce podporovat rozvoj a bezpečnost v obzvláště postižených oblastech.

EU začala díky migračnímu partnerství intenzivněji spolupracovat nejprve se sedmi africkými státy – spolu s nimi vylepšuje tamní humanitární situaci, bojuje proti převaděčství a usnadňuje navrácení uprchlíků. Takové dohody byly dosud uzavřeny s Etiopií, Mali, Nigerem, Nigérií a se Senegalem. EU chce tyto země původu a tranzitní země přimět pomocí metody „cukru a biče“ ke spolupráci, aby co možná nejméně lidí opouštělo své domovy, aby byli migranti v tranzitních zemích přijímáni a aby do svých domovských zemí mohlo být navraceno více migrantů, kterým byla zamítnuta žádost o azyl. EU spolupracujícím státům na oplátku nabídne usnadnění obchodu a větší rozvojovou pomoc. V Nigeru například přecházelo v květnu 2016 poušť směrem do Libye celkem 70 000 migrantů, v listopadu 2016 jich bylo již pouze 1 500.

Na boj s příčinami migrace chce Evropská komise použít investiční fondy s miliardovými částkami a s jejich pomocí rozvíjet africký privátní sektor. V září 2016 proto navrhla investiční plán pro Afriku a evropské sousedství ve výši 44 miliard eur. Soukromé podniky mají mít krytá rizika, což je má pobídnout k tomu, aby v Africe investovaly například do energetiky a do zpracovatelského průmyslu. Hospodářský růst v rozvojových zemích totiž zůstává od roku 2003 na nejnižší úrovni, a právě to je jednou z hlavních příčin migrace. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker k tomu uvedl: „Náš nový plán nabídne alternativu těm, kdo by se jinak, ve snaze najít lepší život, vydali na životu nebezpečnou cestu.“

[První výsledky migračních partnerství s africkými zeměmi \(v angličtině\)](#)

[Webová stránka nouzového svěřenského fondu Evropské unie pro Afriku \(v angličtině\)](#)

EU prosazuje společné normy v oblasti azylu

Již dlouho před uprchlickou krizí v roce 2015 si EU vytyčila cíl sjednotit azylovou a uprchlickou politiku. Řada států EU však zastává různé pozice, a to se velmi jasně ukázalo právě při uprchlické krizi. Evropská komise trvá na společných minimálních normách.

Kořeny evropské azylové a uprchlické politiky sahají do dob Římských smluv z roku 1957. Základní myšlenka přitom je vytvořit jednotný rámec ochrany, v němž se ke všem uprchlíkům přistupuje stejným způsobem a každý členský stát jim nabízí stejnou minimální úroveň ochrany.

EU přitom krůček po krůčku přizpůsobovala právní základy. Ve všech zemích tak platí minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl a péči o ně, i azylové řízení musí probíhat podle stejných pravidel. Ženevská úmluva o uprchlících byla převzata do právních předpisů EU.

Dublinské nařízení od roku 1997 stanoví, že žadatel o azyl musí podat svoji žádost o azyl ve členském státě, jehož hranice jako první překročil. Protože se při uprchlické krizi ukázalo, že má takové pravidlo slabiny, pracuje se momentálně na reformě dublinského systému.

V důsledku uprchlické krize z roku 2015 se na návrh Evropské komise zřídily na vnějších hranicích EU v Řecku a v Itálii centra pro prvotní přijímání a registraci uprchlíků (tzv. hotspoty). V nich se přicházející uprchlíci registrují a sejmou se jim otisky prstů. Z těchto center se organizuje přerozdělení uprchlíků po Evropské unii, jak se členské státy na návrh Komise většinou dohodly. Rozhodnutí EU počítá s tím, že se 160 000 uprchlíků z Řecka a z Itálie rozdělí podle určitého klíče do ostatních členských států, protože tyto dvě země jsou kvůli své zeměpisné poloze uprchlickou vlnou obzvláště zasaženy. Evropská komise ostatně v létě 2016 navrhla ještě další reformy. Patří sem efektivnější azylové řízení, společné normy na ochranu zranitelných skupin a další sbližování podmínek pro poskytování azylu v EU.

[Evropská komise k reformě azylového systému \(v němčině\)](#)

[EASO: Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu](#)

Část 12: EU odbourává byrokracii

EU řeší zásadní problémy, u těch méně významných se drží zpátky

Když si lidé představí EU, často jim vytane na mysl byrokratické monstrum, které se dennodenně zabývá tím, jak moc by měly být zakřivené okurky. To je samozřejmě karikatura. Heslem Junckerovy Komise je, že předkládání nových předpisů se má řídit zdrženlivostí.

Německý režisér Wim Wenders jednou řekl: „Z ideje Evropy se stala správa a lidé teď správu považují za ideu.“ Lidé si zafixovali řadu klišé o tom, jak prý EU každý detail reguluje – přitom například slavná okurková norma dávno neexistuje. Evropská komise pod vedením Jeana-Clauda Junckera si chce zbytečné diskuse o předpisech pro nádobky na olej nebo sprchové hlavice ušetřit. Krédo zní, že Evropa má jednat pouze v případech, v nichž to je smysluplné.

Evropská komise pod vedením Jeana-Clauda Junckera od začátku svého funkčního období v roce 2014 skutečně stáhla 100 návrhů zákonů a podala o 80 % návrhů méně, než tomu bylo v předcházejících pěti letech; navíc byly všechny existující právní předpisy řádně prověřeny. „Lepší Evropy dosáhneme a důvěryhodnost získáme zpět pouze tehdy, pokud se soustředíme na ty otázky, kde může Evropa skutečně znamenat přidanou hodnotu a přinést výsledky“, říká předseda Juncker.

Občané a podniky v Evropě si přejí, aby evropští zákonodárci věnovali své úsilí a čas důležitým a akutním otázkám a zároveň se snažili vydávat jednoduché, předvídatelné a přiměřené předpisy založené na faktech, protože ty přinesou maximální užitek.

Cílem Junckerovy Komise je prověřit veškeré právní předpisy EU a zajistit, že i nadále plní svůj účel a vedou k požadovaným výsledkům. Komise se proto pravidelně setkává se skupinou odborníků na vysoké úrovni z členských států, z podniků a z občanské společnosti a radí se s nimi o tom, jak by předpisy EU mohly efektivněji a účinněji snižovat náklady a správní výdaje, aniž by tím utrpěly politické cíle.

Mimochodem, předpisy EU nevznikají na stolech anonymních byrokratů. Každou směrnici a každé nařízení schvalují oba zákonodárci, tedy přímo volený Evropský parlament a demokraticky volené vlády členských států. Bez naší účasti tak nevznikne ani jeden evropský zákon.

[Projev předsedy Junckera o stavu Unie ze dne 14. září 2016](#)

EU není byrokratický moloch, stojí nás méně, než by se zdálo

Evropská byrokracie má špatnou pověst. Řada lidí si myslí, že instituce v Bruselu i nespočet úředníků si vede pohádkový život na úkor občanů. Čísla však svědčí o opaku.

V evropských institucích pracuje celkem 55 000 osob, z toho téměř 34 000 pro Evropskou komisi. To vůbec není tolik, pokud si uvědomíme, že zaměstnanci EU mají na starosti 510 milionů občanů. Jeden úředník nebo zaměstnanec EU tak připadá zhruba na 10 000 obyvatel. Pro srovnání – například ve správě města Kolín nad Rýnem pracuje celkem 17 000 úředníků. Kolín je zhruba milionové město, a tak připadá jeden úředník na 60 občanů. V Paříži připadá na jednoho úředníka 45 obyvatel. Z takového srovnání vychází EU skromně.

Samozejmě se vždy objevují požadavky na redukci úřednického aparátu. Například Sdružení evropských daňových poplatníků navrhuje snížit počet úředníků na méně než 40 000. Ale kritici často opomíjejí jednu skutečnost – v minulosti se EU postupně rozrůstala na dnešních 28 států a přibývaly i její úkoly. Jak by to ale mělo fungovat, kdyby se nerozrůstala i administrativa?

Z celkového rozpočtu EU se na správu (tedy na platy, důchody a překladatelské služby) vydává pouze 6 %, ze zbylých 94 % těží členské státy a občané. A ještě jedno srovnání: na správu EU se ročně vynaloží 8,3 miliard eur, ale členské státy do vlastních správ ročně investují 2 200 miliard eur.

Neobstojí ani předsudek, že evropští úředníci si žijí v luxusu. Základní plat úředníka Komise začíná u nově zaměstnaných úředníků na asi 2 300 eurech měsíčně plus přídavky. Jen málo špičkových úředníků dosáhne na nejvyšší základní plat ve výši 16 000 eur měsíčně. Platy evropských úředníků se přitom vyvíjejí stejně jako platy jejich domácích kolegů v určité skupině zemí. A – podtrženo a sečteno – evropským úředníkům v posledních letech celkově výrazněji klesla kupní síla než jejich kolegům v jednotlivých zemích, protože se zvýšily příspěvky na důchod a zavedl se krizový příspěvek. V letech 2004 až 2011 poklesla kupní síla o 7,6 %, u německých úředníků to bylo pouze 4,5 %. A Evropská komise také oznámila, že do roku 2020 ušetří na platech 8 miliard eur.

[Internetová stránka Komise věnovaná zaměstnancům](#)

[Internetová stránka Evropské unie věnovaná správě](#)

[Brožurka města Kolín nad Rýnem ke stavu zaměstnanců v roce 2015](#)

[Údaje Evropské komise v Německu ke správě](#)

EU se vyplatí – i Německu

Opravdu přispívá do evropské kasy nejvíc právě Německo? Absolutní částkou ano. Ale ne, pokud náklady přepočítáme na jednoho občana nebo pokud výši výdajů vztáhneme k výkonnosti ekonomiky. Touto optikou byly v roce 2015 největšími čistými přispěvateli Nizozemsko a Švédsko.

Německo je největší ekonomikou v EU a v porovnání s řadou východoevropských států je bohaté. Je proto zcela přirozené, že Německo přispívá do rozpočtu EU celkově více, než kolik z něho čerpá – pomáhá tak chudším státům. Německo je tak v rámci EU čistým plátcem (na rozdíl od čistého příjemce).

Pokud bychom německý příspěvek do evropského rozpočtu přepočítali na počet obyvatel, pak by se platby Němců na jednoho občana dostaly na žebříčku až na čtvrté místo. Podle statistického úřadu Eurostat zaplatil každý německý občan v roce 2015 do evropského rozpočtu v průměru 176 eur. První místo patří Švédům (226 eur), na druhém místě jsou Nizozemci (219 eur) a Britové (178 eur). Německý příspěvek se mimochodem snížil – ještě v roce 2014 byli Němci se 192 eury na hlavu na třetím místě. Mezi čistými příjemci, tedy těmi, kdo dostávají více peněz, než kolik do rozpočtu sami přispívají, byli v roce 2015 na prvním místě Slováci. Čistě matematicky dostali z rozpočtu EU na jednoho občana 571 eur. Hned za nimi jsou Češi (541 eur), Maďaři (470 eur) a za nimi Řekové (454 eur).

Pokud bychom německý příspěvek do evropského rozpočtu vztáhli k výkonnosti ekonomiky, i pak by se Německo dostalo na žebříčku až na třetí místo. Pokud bychom se na příspěvky do rozpočtu EU podívali podle hrubého domácího produktu (HDP) jednotlivých států, pak by v roce 2015 byly největším čistým plátcem v EU opět Nizozemci. Negativní saldo nizozemského rozpočtu činilo 0,54 % HDP. Na druhém místě je Švédsko (mínus 0,48 %) a teprve na třetím místě Německo (mínus 0,46 %)

Německo je tedy největším čistým plátcem v Evropské unii pouze tehdy, když uvažujeme v absolutních číslech. V roce 2015 převedlo Německo do rozpočtu EU o celých 14,3 miliard eur více, než kolik z nejrůznějších bruselských fondů dostalo. Za Německem se umístila Velká Británie (v roce 2015 zaplatila o 11,5 miliard eur více, než kolik čerpala) a třetí je Francie (s částkou 5,5 miliard eur). Celkem činil rozpočet EU na rok 2015 145 miliard eur a více než 80 % tohoto rozpočtu tvoří příspěvky členských států.

Ostatně – na otázku, zda se členství v EU tomu či onomu státu vyplatí nebo spíše ne, nejde odpovídat pouze optikou žebříčku čistých plátců. Musíme zohledňovat i jiné faktory, které přinášejí řadu výhod. Patří k nim například politická stabilita a bezpečnost, volný pohyb, vnitřní trh a euro jako vedoucí měna. Protože je německá ekonomika orientovaná na export, těží z jednotného evropského trhu víc než kterákoliv jiná ekonomika Evropy.

[Údaje Eurostatu věnované rozpočtu EU pro rok 2015 \(v angličtině\)](#)

[Informace Spolkového úřadu pro politické vzdělávání věnované čistým plátcům a příjemcům v EU \(v němčině\)](#)

60 dobrých důvodů pro existenci EU

Zastoupení Evropské komise v České republice

Jungmannova 24

111 21 Praha 1

Tel.: + 420 224 312 835

Webové stránky: www.evropska-unie.cz

Sociální síť: <http://www.facebook.com/EvropskakomisevCR>

Na základě originálu publikace „60 gute Gründe für die EU“.

Aktuální stav: březen 2017

